

ZAKON O OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

(Uredni ki pro iš eni tekst, „Narodne novine“, broj 150/08, 94/09, 153/09, 71/10 i **139/10**)

I. OP E ODREDBE

lanak 1.

Ovim se Zakonom ure uje obvezno zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj, opseg prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava i obveze osoba obvezno osiguranih prema ovom Zakonu, uvjeti i na in njihova ostvarivanja i financiranja, kao i prava i obveze nositelja obveznoga zdravstvenog osiguranja, uklju uju i i prava i obveze ugovornih subjekata nositelja provedbe zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

lanak 2.

Obvezno zdravstveno osiguranje provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod).

Obveznim zdravstvenim osiguranjem osiguravaju se svim osiguranim osobama prava i obveze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja na na elima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti, na na in i pod uvjetima utvr enim ovim Zakonom te propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

U okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja osiguravaju se i prava za slu aj ozljede na radu i profesionalne bolesti koje obuhva aju i mjere za provo enje specifi ne zdravstvene zaštite radnika te dijagnosti ke postupke kod sumnje na profesionalnu bolest sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i posebnim zakonima te pravilnicima donesenim na temelju tih zakona.

Opseg prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, koji se pod jednakim uvjetima osigurava svim osiguranim osobama utvr en je odredbama ovoga Zakona i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

II. OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

lanak 3.

Na obvezno zdravstveno osiguranje prema jednoj od osnova osiguranja utvr enih ovim Zakonom obvezne su se osigurati sve osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, te stranci s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, ako me unarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije druk ije odre eno.

Iznimno, djeca do navršene 18. godine života s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj smatraju se osiguranim osobama kojima se osiguravaju prava i obveze koje proizlaze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Osiguranim osobama kojima se osiguravaju prava i obveze koje proizlaze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u smislu ovoga Zakona, smatraju se osiguranici, lanovi obitelji osiguranika i druge osigurane osobe obvezno osigurane u odre enim okolnostima.

lanak 4.

Na obvezno zdravstveno osiguranje prema odredbama ovoga Zakona obvezno se osiguravaju i stranci s odobrenim privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj, a na temelju radnog odnosa kod poslodavca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, odnosno na temelju obavljanja gospodarske, odnosno profesionalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj, ako su ispunjeni uvjeti prema posebnim propisima koji ure uju pitanje boravka i rada stranaca u Republici Hrvatskoj i ako me unarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije druk ije odre eno.

članak 5.

Prava i obveze koje pripadaju osiguranim osobama iz članka 3. stavka 3. ovoga Zakona i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona ne mogu se prenositi na druge osobe niti nasljeđivati.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, nasljeđivati se mogu prava na novčana primanja koja su dospjela za isplatu, a ostala su neisplaćena zbog smrti osigurane osobe.

III. OSIGURANE OSOBE

1. OSIGURANICI

članak 6.

Na obvezno zdravstveno osiguranje prema ovom Zakonu obvezno se osiguravaju i stječu status osiguranika:

1. osobe u radnom odnosu kod domaćeg ili stranog poslodavca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj,
2. osobe koje su izabrane ili imenovane na stalne dužnosti u određenim tijelima državne vlasti, odnosno jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako za taj rad primaju plaću,
3. osobe s prebivalištem ili odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj zaposlene u inozemstvu kod stranog poslodavca koje nemaju zdravstveno osiguranje stranog nositelja zdravstvenog osiguranja, odnosno koje nisu obvezno osigurane prema inozemnim propisima na način kako je to određeno međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju,
4. članovi uprave trgovačkih društava ako nisu obvezno zdravstveno osigurani po osnovi rada,
5. osobe koje se nakon završenog obrazovanja stručno osposobljavaju bez zasnivanja radnog odnosa sukladno Zakonu o radu (volonterski rad),
6. osobe koje na području Republike Hrvatske obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, osobe koje samostalno u obliku slobodnog zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost te osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje, ako su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nisu osigurane po osnovi rada,
7. poljoprivrednici koji u Republici Hrvatskoj obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje ako su vlasnici, posjednici ili zakupci te ako nisu obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit i nisu zdravstveno osigurani po osnovi rada,
8. svećenici i drugi vjerski službenici vjerske zajednice, koja je upisana u evidenciju vjerskih zajednica koju vodi nadležno državno tijelo, ako nisu osigurani po osnovi rada,
9. korisnici mirovine i korisnici prava na profesionalnu rehabilitaciju po propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske, ako imaju prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj,
10. korisnici mirovine i invalidnine koji to pravo ostvaruju isključivo od stranog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno, ako imaju prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj,

11. (Brisana.)

12. osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, koje nisu obvezno zdravstveno osigurane po drugoj osnovi i koje su prijavljene Zavodu:

- a) u roku od 30 dana od prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja djelatnosti ili od prestanka primanja naknade plaće na koju imaju pravo prema ovom Zakonu ili prema propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, odnosno od prestanka statusa osiguranika utvrđenog prema točki 11. ovoga stavka,

- b) u roku od 30 dana od dana prijevremenog prestanka dragovoljnog služenja vojnog roka, odnosno od dana isteka propisanog roka za dragovoljno služenje vojnog roka,
  - c) u roku od 30 dana od otpuštanja iz ustanove za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija, iz zdravstvene ili druge specijalizirane ustanove, ako je bila primijenjena sigurnosna mjera obveznoga psihijatrijskog liječenja ili obveznoga liječenja od ovisnosti u zdravstvenoj ustanovi,
  - d) u roku od 30 dana od dana navršenih 18 godina života ako nisu zdravstveno osigurane po drugoj osnovi,
  - e) u roku od 30 dana od dana prestanka primanja naknade plaće na koju imaju pravo prema ovome Zakonu ili prema propisima donesenim na temelju ovoga Zakona,
  - f) u roku od 90 dana od dana isteka školske godine u kojoj su završile redovito školovanje prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj, odnosno u roku od 30 dana od dana položenoga završnog ispita,
13. učenici srednjih škola i redoviti studenti visokih učilišta koji su državljani Republike Hrvatske i imaju prebivalište, odnosno boravište u Republici Hrvatskoj, te stranci s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, a nisu zdravstveno osigurani kao članovi obitelji osiguranika, s time da to pravo mogu koristiti najduže do isteka školske godine u kojoj su završili redovito školovanje,
14. osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje su prema propisima o školovanju Republike Hrvatske izgubile status učenika, odnosno redovitog studenta ako su se prijavile Zavodu u roku od 30 dana od dana gubitka statusa učenika ili redovitog studenta i ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,
15. supružnik umrlog osiguranika koji nakon smrti supružnika nije stekao pravo na obiteljsku mirovinu, ako se Zavodu prijavio u roku od 30 dana od smrti supružnika, a pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne može ostvariti po drugoj osnovi,
16. osobe s prebivalištem te stranci s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojima je priznato svojstvo ratnog vojnog ili civilnog invalida rata i mirnodopskog vojnog invalida, odnosno status korisnika obiteljske invalidnine sukladno Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,
17. hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ako se prijave Zavodu i ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,
18. osobe koje pružaju njegu i pomoć hrvatskom ratnom vojnom invalidu Domovinskog rata prema propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi,
19. osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje su bile korisnici zdravstvene zaštite po Zakonu o osnovnim pravima vojnih invalida i obitelji palih boraca (»Narodne novine«, br. 53/91.), Zakonu o invalidskom dodatku i drugim pravima vojnih invalida (»Narodne novine«, br. 75/85., 55/86. i 57/89.), Zakonu o zaštiti boraca narodnooslobodilačkog rata (»Narodne novine«, br. 57/85., 55/86. i 57/89.), Zakonu o zaštiti žrtava fašističkog terora i građanskih žrtava rata (»Narodne novine«, br. 57/85., 55/86., 27/88. i 57/89.), Zakonu o posebnoj novčanoj naknadi borcima narodnooslobodilačkog rata i predratnim revolucionarima (»Narodne novine«, br. 52/78., 48/80., 20/86. i 27/88.) i po Uredbi o zaštiti žrtava rata za obranu Republike Hrvatske i njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 52/91.), ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,
20. osobe na odsluženju vojnog roka, odnosno dragovoljnom odsluženju vojnog roka (rovnici), te prijedavnici za vrijeme obavljanja službe u oružanim snagama Republike Hrvatske, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi,
21. osobe koje su prekinule rad zbog toga što ih je pravna ili fizička osoba uputila na obrazovanje ili stručno usavršavanje, dok traje obrazovanje, odnosno stručno usavršavanje,

22. osobe koje je pravna ili fizička osoba prije stupanja u radni odnos uputila kao svoje stipendiste na praktičan rad u drugu pravnu osobu ili kod fizičke osobe radi stručnog osposobljavanja ili usavršavanja, dok traje praktični rad,
23. osobe upućene u inozemstvo u sklopu međunarodne tehničko-prosvjetne i kulturne suradnje, dok se nalaze u inozemstvu po toj osnovi,
24. osobe kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja prema posebnom propisu,
25. članovi obitelji smrtno stradalog, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja za vrijeme primanja novčane naknade u skladu s propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi,
26. osobe kojima je priznat status azilanta u Republici Hrvatskoj.

Pod radnim odnosom sukladno stavku 1. točki 1. ovoga članka podrazumijeva se odnos poslodavca i radnika prema propisima o radu i drugim propisima koji uređuju pitanja zapošljavanja.

Djelatnosti osoba iz stavka 1. točke 6. ovoga članka su: registrirana djelatnost obrta, poljoprivrede i šumarstva, slobodnog zanimanja (profesionalna djelatnost) i ostale samostalne djelatnosti za koje je obavljanje odobrenje izdalo mjerodavno tijelo za samostalno obavljanje djelatnosti fizičke osobe, upisane u odgovarajući registar toga tijela te djelatnost s obilježjem samostalnosti, trajnosti i namjere stvaranja stalnog izvora prihoda poreznog obveznika upisanog u registar obveznika poreza na dohodak, sukladno propisima o porezu na dohodak kada se radi o samostalnoj djelatnosti za koje obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja ili obveza registracije te djelatnosti.

Osiguranici iz stavka 1. točke 1. do 6., 8., i 18. ovoga članka obvezno se osiguravaju i za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Za osobe iz stavka 1. točke 12., 14., 15. i 17. ovoga članka Zavod i Hrvatski zavod za zapošljavanje međusobno će razmjenjivati podatke o nezaposlenim osobama koje se vode u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Za osobe iz stavka 5. ovoga članka, a koje se ne vode u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kao nezaposlene osobe, status osiguranika utvrđivat će se prijavom Zavodu.

Uvjete i način stjecanja statusa osiguranika sukladno stavku 1. ovoga članka Zavod će pobliže propisati općim aktom.

Članak 7.

Prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u opsegu u kojem pripadaju osiguranicima, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, imaju i osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojima je po osnovi primitaka od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, a sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja uplaćen jednokratnom ili višekratnim uplatama u posljednjih pet godina doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje najmanje u visini doprinosa obračunatog na najnižu osnovicu za obračun doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje za razdoblje od šest mjeseci, ako ne ostvaruju pravo na obvezno zdravstveno osiguranje po drugoj osnovi. Osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju status osiguranika Zavoda za sve vrijeme dok na temelju uplaćenih doprinosa na druge primitke od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, a sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja, imaju mjesečno uplaćen doprinos najmanje na najnižu osnovicu za obračun doprinosa.

2. ČLANOVI OBITELJI OSIGURANIKA

Članak 8.

Prema ovom Zakonu, status osigurane osobe kao članovi obitelji osiguranika mogu steći i:

1. supružnik (bra ni i izvanbra ni, sukladno propisima o obiteljskim odnosima),
2. djeca (ro ena u braku, izvan braka ili posvojena, pastor ad), te druga djeca bez roditelja, ako ih osiguranik uzdržava,
3. roditelji (otac, majka, o uh, ma eha i posvojitelj) koji s osiguranikom žive u zajedni kom ku anstvu ako su nesposobni za samostalan život i rad, ako nemaju sredstava za uzdržavanje i ako ih osiguranik uzdržava,
4. unuci, bra a, sestre, djed i baka koji s osiguranikom žive u zajedni kom ku anstvu ako su nesposobni za samostalan život i rad, ako nemaju sredstava za uzdržavanje i ako ih osiguranik uzdržava.

lanovi obitelji osiguranika iz stavka 1. ovoga lanka stje u pravo po osnovi ovoga Zakona pod uvjetom da isto pravo ne mogu ostvariti po nekoj od osnova iz lanka 6. ovoga Zakona te da imaju prebivalište, odnosno odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj, ako me unarodnim ugovorom nije druk ije odre eno.

Zavod e op im aktom utvrditi uvjete pod kojima se smatra da je osoba iz stavka 1. ovoga lanka nesposobna za samostalan život i rad i nema vlastitih sredstava za uzdržavanje, te da živi u zajedni kom ku anstvu sa osiguranikom.

lanak 9.

Supružnik razvodom braka zadržava status osigurane osobe Zavoda kao lan obitelji supružnika od kojeg se razveo:

1. ako je sudskom odlukom stekao pravo na uzdržavanje, dok traje uzdržavanje,
  2. ako je u vrijeme razvoda braka bio potpuno i trajno nesposoban za rad sukladno propisima o mirovinskom osiguranju,
  3. ako su mu sudskom odlukom o razvodu braka djeca povjerena na uvanje i odgoj, pod uvjetom da se prijavi Zavodu u roku od 30 dana od dana pravomo nosti sudske odluke, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne može ostvariti po drugoj osnovi.
- Osobe iz stavka. 1. to ke 1. ovoga lanka zadržavaju status osigurane osobe kao lanovi obitelji i po prestanku uzdržavanja pod uvjetom da se prijave Zavodu u roku od 30 dana od dana pravomo nosti sudske odluke, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi.

lanak 10.

Djeca osiguranika iz lanka 8. stavka 1. to ke 2. ovoga Zakona zadržavaju status lana obitelji osiguranika i nakon navršene 18. godine života ako su na redovitom srednjem, odnosno visokom obrazovanju prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj, do kraja redovitog obrazovanja, odnosno najduže do navršene 26. godine života.

Pod redovitim obrazovanjem u smislu stavka 1. ovoga lanka smatra se obrazovanje do završetka stru nog studija, preddiplomskog, odnosno diplomskoga sveu ilišnog studija. Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga lanka, djeci osiguranika koja su zbog bolesti ili ozljede prekinula redovito obrazovanje, produžava se pravo na obvezno zdravstveno osiguranje za onoliko vremena koliko je trajala bolest, odnosno ozljeda.

Djeci osiguranika iz stavka 3. ovoga lanka produžava se pravo na obvezno zdravstveno osiguranje za vrijeme nastavka redovitog obrazovanja za onoliko vremena koliko je trajao prekid redovitog obrazovanja.

Djeca osiguranika koja postanu potpuno i trajno nesposobna za samostalan život i rad sukladno posebnim propisima prije navršene 18. godine života, odnosno za vrijeme trajanja redovitog obrazovanja, imaju pravo na obvezno zdravstveno osiguranje za sve vrijeme trajanja te nesposobnosti.

Pravo na obvezno zdravstveno osiguranje imaju i djeca osiguranika koja su nakon navršene 18. godine života postala potpuno i trajno nesposobna za samostalan život i rad sukladno posebnim propisima, ako ih osiguranik uzdržava.

Djeca koja imaju jednog ili oba roditelja, a koje je osiguranik uzeo na uzdržavanje, imaju pravo na obvezno zdravstveno osiguranje kao članovi obitelji tog osiguranika, ako se roditelji te djece zbog svojega zdravstvenog stanja ili drugih razloga ne mogu brinuti o djeci i njihovom uzdržavanju.

3. DRUGE OSIGURANE OSOBE

članak 11.

Osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, koje pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti prema jednoj od osnova osiguranja utvrđenih člankom 6. do 10. i člankom 12. i 13. ovoga Zakona obvezne su se osigurati na obvezno zdravstveno osiguranje kao osigurane osobe.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka prava i obveze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja stječu u pod uvjetom da su prethodno jednokratno uplatile doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje na najnižu osnovicu za obračun doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje od dana prestanka ranijeg statusa osigurane osobe, a najdulje za razdoblje od 12 mjeseci.

članak 12.

Državljanima Republike Hrvatske na radu u inozemstvu kod stranog poslodavca obvezni su osigurati na obvezno zdravstveno osiguranje i uplativati propisani doprinosi za svakog člana svoje obitelji s prebivalištem, odnosno stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj koji nije zdravstveno osiguran kod stranog nositelja zdravstvenog osiguranja, a bio je prije njegova odlaska na rad u inozemstvo zdravstveno osiguran u Republici Hrvatskoj kao član njegove obitelji sukladno članku 8. ovoga Zakona.

članak 13.

Osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj koje su nesposobne za samostalan život i rad i nemaju sredstava za uzdržavanje imaju pravo na obvezno zdravstveno osiguranje kao osigurane osobe osnovom rješenja koje donosi ured državne uprave nadležan za poslove socijalne skrbi, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi.

Mjerila i postupak utvrđivanja nesposobnosti za samostalan život i rad i nedostatka sredstava za uzdržavanje iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Pravo na obvezno zdravstveno osiguranje prema osnovi osiguranja utvrđenoj odredbom stavka 1. ovoga članka traje za sve vrijeme dok se ne promijene okolnosti na osnovi kojih je pravo priznato.

članak 13.a

Na obvezno zdravstveno osiguranje prema ovom Zakonu za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti osim osiguranika iz članka 6. stavka 4. ovoga Zakona obvezno se osiguravaju:

1. učenici i studenti na redovitom školovanju prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj za vrijeme praktične nastave, za vrijeme stručne prakse, stručnih putovanja, odnosno za vrijeme rada putem posrednika pri zapošljavanju učenika i studenata,

2. osobe na stručnom osposobljavanju ili prekvalifikaciji koje organizira Hrvatski zavod za zapošljavanje,
  3. djeca sa smetnjama u tjelesnom i duševnom razvoju na praktičnoj nastavi ili na obveznom praktičnom radu u pravnoj osobi za osposobljavanje,
  4. osobe koje pomažu redarstvenim službama u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti,
  5. osobe koje sudjeluju u akcijama spašavanja ili u zaštiti i spašavanju u slučaju prirodnih i drugih nepogoda,
  6. osobe koje na poziv državnih i drugih ovlaštenih tijela obavljaju dužnosti u interesu Republike Hrvatske,
  7. sportaši, treneri ili organizatori u sklopu organizirane amaterske športske aktivnosti,
  8. osobe koje kao pripadnici Hrvatske gorske službe spašavanja ili ronionici obavljaju zadatke spašavanja života ili otklanjanja, odnosno sprječavanja opasnosti koje neposredno ugrožavaju život ili imovinu građana,
  9. osobe koje kao članovi terenskih sastava sudjeluju u spašavanju i zdravstvenoj zaštiti u prirodnim i drugim nepogodama i nesrećama (poplave, potresi i sl.),
  10. osobe na odsluženju vojnog roka, odnosno dragovoljnom služenju vojnog roka (ronionici) te pričuvalnici za vrijeme obavljanja službe u Oružanim snagama Republike Hrvatske,
  11. osobe koje sudjeluju u organiziranim javnim radovima u Republici Hrvatskoj,
  12. osobe koje ispunjavaju obvezu sudjelovanja u civilnoj zaštiti ili obvezu sudjelovanja u službi motrenja i obavješivanja,
  13. osobe koje kao članovi operativnih sastava dobrovoljnih vatrogasnih organizacija obavljaju zadatke gašenja požara, zaštite i spašavanja u slučaju drugih nepogoda, osiguravanja mjesta gdje postoji požarna opasnost, educiranja građana u protupožarnoj zaštiti, a na javnim priredbama obavljaju zadatke u sklopu javnih nastupa i demonstracija s prikazom vježbi.
- Pravne i fizičke osobe, odnosno tijela državne vlasti obvezni su osigurati na obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti osobe iz stavka 1. ovoga članka.

članak 13.b

Prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja utvrđena ovim Zakonom za slučaj ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti osiguravaju se osiguranicima iz članka 6. stavka 1. točke 9. ovoga Zakona te osiguranicima iz članka 6. stavka 1. točke 12., 14., 15. i 17. ovoga Zakona koje se kao nezaposlene vode u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a kojima je bolest, odnosno ozljeda neposredna posljedica priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

Osiguranicima iz stavka 1. ovoga članka prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja osiguravaju se i u slučaju profesionalne bolesti ako su bili izloženi fibrogenim prašinama ili karcinogenima kao radnici kod pravnih ili fizičkih osoba s registriranom djelatnošću u Republici Hrvatskoj.

Osiguranicima iz stavka 1. ovoga članka u okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja osiguravaju se i zdravstveni pregledi i nakon prestanka rada u slučaju izloženosti fibrogenim prašinama ili karcinogenima.

IV. PRAVA IZ OBVEZNOGA ZDRAVSTVENOGA OSIGURANJA

članak 14.

Prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja prema ovome Zakonu obuhvaćaju:

1. pravo na zdravstvenu zaštitu,
2. prava na novčane naknade.

članak 14.a

U okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti osiguravaju se:

- mjere specifične zdravstvene zaštite radnika sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i posebnim zakonima te pravilnicima donesenim na temelju tih zakona,
- prava za slučaj priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti i to:
  - a) pravo na zdravstvenu zaštitu,
  - b) pravo na novčane naknade.

Uvjeti i način provođenja prava iz stavka 1. ovoga članka kao i postupak priznavanja ozljede na radu i profesionalne bolesti utvrđuju se općim aktima Zavoda donesenim na temelju ovoga Zakona.

članak 14.b

Ozljedom na radu prema ovome Zakonu smatra se:

1. ozljeda izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili kemijskim djelovanjem te ozljeda prouzročena naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je uzročnik vezana uz obavljanje poslova, odnosno djelatnosti na osnovi koje je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,
2. bolest koja je nastala izravno i isključivo kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada, odnosno obavljanja djelatnosti ili u vezi s obavljanjem te djelatnosti na osnovi koje je osigurana osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,
3. ozljeda nastala na način iz točke 1. ovoga članka koju osigurana osoba zadobije na redovitom putu od stana do mjesta rada i obratno te na putu poduzetom radi stupanja na posao koji joj je osiguran, odnosno na posao na osnovi kojeg je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,
4. ozljeda, odnosno bolest iz točke 1. i 2. ovoga članka koja nastane kod osigurane osobe i u okolnostima iz članka 13.a ovoga Zakona.

članak 14.c

Profesionalne bolesti prema ovome Zakonu su bolesti izazvane dužim neposrednim utjecajem procesa rada i uvjeta rada na određenim poslovima.

Lista profesionalnih bolesti i poslova na kojima se te bolesti javljaju i uvjeti pod kojima se smatraju profesionalnim bolestima utvrđuju se posebnim zakonom.

1. PRAVO NA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

članak 15.

Pravo na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u opsegu utvrđenom ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona obuhvaća pravo na:

1. primarnu zdravstvenu zaštitu,
2. specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu,
3. bolničku zdravstvenu zaštitu,
4. pravo na korištenje lijekova koji su utvrđeni osnovnom i dopunskom listom lijekova Zavoda,
5. pravo na stomatološko-protetsku pomoć i stomatološko-protetske nadomjestke,
6. pravo na ortopedsku i druga pomagala,

7. pravo na zdravstvenu zaštitu u inozemstvu.

Pravo osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu iz stavka 1. točke 1. do 6. ovoga članka osigurava se provedbom mjera zdravstvene zaštite.

Mjere zdravstvene zaštite iz stavka 2. ovoga članka utvrđuju se na temelju plana i programa mjera zdravstvene zaštite koje donosi ministar nadležan za zdravstvo na prijedlog Zavoda i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnih komora, a sukladno osiguranim financijskim sredstvima te raspoloživim zdravstvenim kapacitetima. Osigurane osobe zdravstvenu zaštitu iz stavka 1. točke 1. do 5. ovoga članka na teret sredstava Zavoda mogu ostvariti u zdravstvenim ustanovama i kod privatnih zdravstvenih radnika s kojima je Zavod sklopio ugovor o provedenju zdravstvene zaštite (u daljnjem tekstu: ugovorni subjekti Zavoda) na način i pod uvjetima koji su utvrđeni ovim Zakonom i drugim aktima Zavoda.

Osigurane osobe zdravstvenu zaštitu iz stavka 1. točke 6. ovoga članka na teret sredstava Zavoda ostvaruju kod pravnih ili fizičkih osoba koje imaju odobrenje za proizvodnju, odnosno promet na malo ortopedskim i drugim pomagalicama u skladu s posebnim propisom, a s kojima je Zavod u skladu s uvjetima i na način utvrđen drugim aktom Zavoda sklopio ugovor o isporuci ortopedskih i drugih pomagala osiguranim osobama (u daljnjem tekstu: ugovorni isporučitelji pomagala).

Članak 16.

Pravo na zdravstvenu zaštitu iz članka 15. ovoga Zakona osigurava se pod jednakim uvjetima za sve osigurane osobe Zavoda.

Osiguranim osobama Zavoda u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja iz članka 15. ovoga Zakona Zavod osigurava plaćanje zdravstvenih usluga u cijelosti za:

1. cjelokupnu zdravstvenu zaštitu djeci do navršene 18. godine života i djeci iz članka 10. stavka 5. i 6. ovoga Zakona,
2. preventivnu i specifičnu zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata,
3. zdravstvenu zaštitu žena u svezi s praćenjem trudnoće i poroda, te zdravstvenu zaštitu u vezi s medicinskom oplodnjom sukladno drugim aktima Zavoda
4. preventivnu i kurativnu zdravstvenu zaštitu u svezi s HIV infekcijama i ostalim zaraznim bolestima za koje je zakonom određena mjera za sprečavanje njihova širenja,
5. obvezno cijepljenje, imunoprofilaksu i kemoprofilaksu,
6. cjelokupno liječenje kroničnih psihijatrijskih bolesti,
7. cjelokupno liječenje zloćudnih bolesti,

7.a cjelokupno liječenje koje je posljedica priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti,

8. hemodijalizu i peritonejsku dijalizu,
9. zdravstvenu zaštitu u svezi s uzimanjem i presađivanjem dijelova ljudskoga tijela u svrhu liječenja,
10. izvanbolničku hitnu medicinsku pomoć,
11. kućne posjete i kućno liječenje,
12. patronažnu zdravstvenu skrb,
13. sanitetski prijevoz za posebne kategorije bolesnika sukladno drugim aktima koji donosi ministar nadležan za zdravstvo,
14. lijekove s osnovne liste lijekova Zavoda propisane na recept,
15. zdravstvenu njegu u kući bolesnika,
16. laboratorijsku dijagnostiku na razini primarne zdravstvene zaštite.

Osigurane osobe obvezne su sudjelovati u troškovima zdravstvene zaštite u visini od 20% pune cijene zdravstvene zaštite, a koji iznos ne može biti manji od postotka proračunske osnovice utvrđene od 1. do 8. ovoga stavka za:

1. specijalisti ko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, uključujući i dnevnu bolnicu i kirurške zahvate u dnevnoj bolnici, osim ambulantne fizikalne medicine i rehabilitacije – 0,75% proračunske osnovice,
2. specijalisti kućnu dijagnostiku koja nije na razini primarne zdravstvene zaštite – 1,50% proračunske osnovice,
3. ortopedska i druga pomagala određena općim aktom Zavoda – 1,50% proračunske osnovice,
4. specijalisti ko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu u ambulatnoj fizikalnoj medicini i rehabilitaciji i za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju u kućnoj – 0,75% proračunske osnovice po danu,
5. liječenje u inozemstvu sukladno općem aktu Zavoda,
6. troškove bolničke zdravstvene zaštite – 3,01% proračunske osnovice po danu,
7. stomatološku zdravstvenu zaštitu u mobilnoj i fiksnoj protetici odraslih osoba od 18 do 65 godina starosti – 30,07% proračunske osnovice,
8. stomatološku zdravstvenu zaštitu u mobilnoj i fiksnoj protetici odraslih osoba starijih od 65 godina – 15,03% proračunske osnovice.

Osigurane osobe obvezne su sudjelovati u visini od 0,45% od proračunske osnovice za:

1. zdravstvenu zaštitu pruženu kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite: obiteljske (opće) medicine, ginekologije i dentalne medicine,
2. izdavanje lijeka po receptu.

Najviši iznos sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite iz stavka 3. i 4. ovoga članka koji je obvezna snositi osigurana osoba može po jednom ispostavljenom računu za izvršenu zdravstvenu zaštitu iznositi najviše 90,20% proračunske osnovice.

Članak 17.

Osnovna i dopunska lista lijekova Zavoda iz članka 15. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona sadrži lijekove koji imaju odobrenje za stavljanje u promet u Republici Hrvatskoj.

Liste lijekova Zavoda iz stavka 1. ovoga članka sadrže lijekove prema šifri anatomsko-terapijsko-kemijske (ATK) klasifikacije lijekova Svjetske zdravstvene organizacije, uobičajenom (nezaštićenom) imenu, (zaštićenom) nazivu lijeka, nazivu proizvođača, obliku lijeka i načinu primjene, cijeni lijeka za definiranu dnevnu dozu, cijeni pakiranja i jedini mogući oblik lijeka, te pravila propisivanja lijekova koji se mogu primjenjivati u liječenju u okviru zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Osnovna lista lijekova Zavoda sadrži medikoekonomski najsvrsishodnije lijekove za liječenje svih bolesti. Referentna cijena lijekova (cijena koju Zavod plaća iz obveznoga zdravstvenog osiguranja na razini najniže cijene koja jamči opskrbu osiguranih osoba Zavoda) utvrđuje se u postupku javnog nadmetanja prema posebnim propisima.

Dopunska lista lijekova sadrži lijekove s višom razinom cijene u odnosu na cijene iz osnovne liste lijekova pri čemu Zavod osigurava pokrivenost troškova u visini cijene ekvivalentnog lijeka određene prema posebnom zakonu, s osnovne liste lijekova.

Dopunska lista lijekova Zavoda osim pune cijene lijeka obvezno sadrži iznos sudjelovanja u cijeni lijeka koju osigurava osigurana osoba Zavoda neposredno ili putem dopunskoga zdravstvenog osiguranja sukladno Zakonu o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju.

Osnovnu i dopunsku listu lijekova, uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatske liječničke komore i Hrvatske komore dentalne medicine, donosi Upravno vijeće Zavoda.

Ako komora iz stavka 6. ovoga članka u roku od 30 dana od dana kada je zatraženo Zavodu ne dostavi mišljenje o osnovnoj, odnosno dopunskoj listi lijekova, smatra se da je dano pozitivno mišljenje.

Obrasce receptata za lijekove s osnovne i dopunske liste lijekova Zavoda propisat će općim aktom Zavod.

Članak 18.

Osigurana osoba u okviru prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja ima pravo na korištenje lijekova koji su utvrđeni osnovnom i dopunskom listom lijekova Zavoda, pod uvjetima i na način propisan općim aktima Zavoda.

Iznimno, osigurana osoba kod koje liječenje iz medicinskih razloga nije moguće provoditi lijekovima utvrđenim osnovnom i dopunskom listom lijekova Zavoda, može ostvariti pravo na lijek koji nije utvrđen tim listama lijekova, pod uvjetom da je potrebu korištenja lijeka odobrilo povjerenstvo za lijekove bolnice u kojoj se osigurana osoba liječi, i to na teret sredstava bolničke zdravstvene ustanove koja je obvezna osigurati nabavu lijeka.

Članak 19.

Osigurane osobe imaju pravo na ortopedsku i druga pomagala te stomatološko-protetsku pomoć i stomatološko-protetske nadomjestke, ako ispunjavaju uvjet prethodnoga obveznoga zdravstvenog osiguranja u Zavodu u trajanju od najmanje 12 mjeseci neprekidno, odnosno 18 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine prije nastupa osiguranog slučaja.

Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na osigurane osobe mlađe od 18 godina te osigurane osobe sa smetnjama u tjelesnom i duševnom razvoju koje su nesposobne za **samostalan život i rad kao i na osigurane osobe kojima je ta zdravstvena zaštita potrebna zbog priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.**

Osigurane osobe zdravstvenu zaštitu iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju sukladno općem aktu Zavoda.

Članak 20.

Pravo na zdravstvenu zaštitu u inozemstvu podrazumijeva pravo na upućivanje na liječenje u inozemstvo, pravo na korištenje zdravstvene zaštite za vrijeme boravka u inozemstvu u skladu s međunarodnim ugovorima te drugu zdravstvenu zaštitu u inozemstvu u skladu s općim aktom Zavoda.

Pravo na upućivanje na liječenje u inozemstvo osigurana osoba može ostvariti samo ako se radi o potrebi liječenja koje se ne provodi u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, a može se uspješno provesti u inozemstvu.

Provedbene propise o pravima, uvjetima i načinu korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu iz stavka 1. ovoga članka donijet će Zavod uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Članak 21.

Standarde i normative zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, uključujući i popis vrsta i broja terapijskih i dijagnostičkih postupaka po osiguranoj osobi na godišnjoj razini, iznos potrebnih sredstava u skladu s osiguranim sredstvima, kao i način ostvarivanja prava osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u pravilu, za svaku kalendarsku godinu donosi Upravno vijeće Zavoda uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju nadležnih komora.

Članak 22.

Osiguranim osobama Zavoda u okviru zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja ne osigurava se plaćanje troškova zdravstvenih usluga koje su pružene na način i

po postupku koji nije propisan ovim Zakonom, odnosno podzakonskim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, kao i za:

- razliku za pove ane troškove lije enja koji su posljedica osobne želje osigurane osobe zbog njezinog vjerskog ili drugog uvjerenja, a koje predstavlja lije enje izvan utvr enog standarda zdravstvene zaštite u obveznom zdravstvenom osiguranju koji se osigurava svim osiguranim osobama pod jednakim uvjetima,
- eksperimentalno lije enje, eksperimentalne medicinske proizvode, pomagala i lijekove koji su u fazi klini kih ispitivanja, terapijske i dijagnosti ke postupke kao i za lijekove na zahtjev pacijenta u okolnostima kada ti postupci i lijekovi nisu odre eni od strane ugovorne zdravstvene ustanove ili ugovornog lije nika Zavoda u sklopu korištenja prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja ili po svojoj vrsti i koli ini nisu pravo iz obveznoga zdravstvenog osiguranja,
- estetske zahvate, osim za estetsku rekonstrukciju kongenitalnih anomalija, rekonstrukciju dojke nakon mastektomije, estetsku rekonstrukciju nakon teških ozlje ivanja,
- lije enje dobrovoljno ste enog steriliteta,
- zdravstvenu zaštitu mimoilaze i utvr enu listu naru ivanja u okviru standarda zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja prema osobnoj želji osigurane osobe na osnovi njezine pisane izjave,
- kirurško lije enje pretilosti osim u slu aju patološke pretilosti kada indeks tjelesne mase (BMI) prelazi 40, odnosno kada BMI prelazi 35, ali uz uvjet da osigurana osoba boluje i od drugih pridruženih bolesti,
- lije enje medicinskih komplikacija koje nastaju kao posljedica korištenja zdravstvene zaštite izvan obveznoga zdravstvenoga osiguranja,
- zdravstvenu zaštitu koju na temelju zakona i drugih propisa osiguravaju poslodavci ili jedinice lokalne i podru ne (regionalne) samouprave,
- zaštitu zdravlja na radu.

lanak 23.

Osigurane osobe obvezne su sudjelovati u troškovima zdravstvene zaštite iz lanka 16. stavka 3. i 4. i lanka 17. stavka 5. ovoga Zakona.

Osigurana osoba troškove zdravstvene zaštite iz stavka 1. ovoga lanka pla a osobno prilikom korištenja zdravstvene zaštite ili putem dopunskoga zdravstvenog osiguranja sukladno Zakonu o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju.

Sredstva ostvarena sudjelovanjem osigurane osobe u troškovima zdravstvene zaštite iz lanka 16. stavka 3. i lanka 17. stavka 5. ovoga Zakona prihod su ugovornih subjekata Zavoda, ugovornih isporu itelja pomagala, odnosno inozemnih zdravstvenih ustanova u kojima su osigurane osobe koristile zdravstvenu zaštitu u skladu sa lankom 20. ovoga Zakona, a sredstva iz lanka 16. stavka 4. prihod su Zavoda.

U troškovima zdravstvene zaštite iz lanka 16. stavka 3. i 4. ovoga Zakona nisu obvezna sudjelovati djeca do navršene 18. godine života i djeca iz lanka 10. stavka 5. i 6. ovoga Zakona za sve oblike zdravstvene zaštite u okviru utvr enog standarda zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

2. PRAVO NA NOV ANE NAKNADE

lanak 24.

Osiguranici u okviru prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja imaju pravo na:

- naknadu pla e za vrijeme privremene nesposobnosti, odnosno sprije enosti za rad zbog korištenja zdravstvene zaštite, odnosno drugih okolnosti iz lanka 26. ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: naknada pla e),

- novanu naknadu zbog nemogućnosti obavljanja poslova na temelju kojih se ostvaruju drugi primici od kojih se utvrđuju drugi dohodi, sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja,
  - naknadu troškova prijevoza u svezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.
- Pravo iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka pripada i drugim osiguranim osobama.

članak 24.a

Pravo na novane naknade u okviru obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti obuhvaća:

1. naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad uzrokovane priznatom ozljedom na radu, odnosno profesionalnom bolešću,

2. naknadu troškova prijevoza u svezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja koja je posljedica priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti,

3. naknadu pogrebnih troškova u slučaju smrti osigurane osobe ako je smrt neposredna posljedica priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

Pravo na naknadu plaće iz stavka 1. točke 1. ovoga članka ostvaruju osiguranici iz članka 6. stavka 1. točke 1. do 4. te točke 6., 8. i 18. ovoga Zakona.

Pravo na naknadu troškova prijevoza i naknadu pogrebnih troškova iz stavka 1. točka 2. i 3. ovoga članka ostvaruju osiguranici iz članka 6. stavka 1. točke 1. do 6., 8. i 18. te točke 12., 14., 15., 17. i 18. ovoga Zakona, koje se kao nezaposlene vode u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i osigurane osobe iz članka 13.a i 13.b ovoga Zakona.

PRAVO NA NAKNADU PLAĆE

članak 25.

Pravo na naknadu plaće zbog privremene nesposobnosti, odnosno spriječenosti za rad radi korištenja zdravstvene zaštite, odnosno drugih okolnosti iz članka 26. ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: bolovanje) pripada osiguranicima iz članka 6. stavka 1. točke 1. – 4., točke 6., točke 8., točke 18. i točke 24. ovoga Zakona, ako posebnim propisom nije utvrđeno drukčije.

Pod bolovanjem za vrijeme kojeg osiguraniku pripada pravo na naknadu plaće u smislu ovoga Zakona smatra se odsutnost s rada zbog bolesti ili ozljede, odnosno drugih okolnosti utvrđenih člankom 26. ovoga Zakona radi kojih je osiguranik spriječen izvršavati svoju obvezu rada u skladu s ugovorom o radu, drugim ugovorom ili aktom.

članak 26.

Pravo na naknadu plaće pripada osiguraniku u svezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, odnosno drugih okolnosti utvrđenih ovim Zakonom, ako je:

1. privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili ozljede, odnosno radi liječenja ili medicinskih ispitivanja smješten u zdravstvenu ustanovu,
2. privremeno nesposoban za rad zbog određenog liječenja ili medicinskog ispitivanja koje se ne može obaviti izvan radnog vremena osiguranika,
3. izoliran kao kliconoša ili zbog pojave zaraze u njegovoj okolini, odnosno privremeno nesposoban za rad zbog transplantacije živog tkiva i organa u korist druge osigurane osobe Zavoda,

4. određen za pratitelja osigurane osobe upućene na liječenje ili liječnici pregled ugovornom subjektu Zavoda izvan mjesta prebivališta, odnosno boravišta osigurane osobe koja se upućuje,
5. određen da njeguje oboljelo dijete ili supružnika uz uvjete propisane ovim Zakonom,
6. privremeno nesposobna za rad zbog bolesti i komplikacija u svezi s trudnoćom i porođajem,
7. privremeno spriječen za rad zbog korištenja roditeljnog dopusta i prava na rad s polovicom punoga radnog vremena iz članka 15. stavka 2. i 3. Zakona o roditeljskim potporama,
8. privremeno spriječen za rad zbog korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta, u slučaju mrtvoronog djeteta ili smrti djeteta za vrijeme korištenja roditeljnog dopusta,
9. privremeno nesposoban za rad zbog rane, ozljede ili bolesti koja je neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu,
- 10. privremeno nesposoban za rad zbog priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.**

Članak 27.

Naknadu plaćenu u svezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz članka 26. točke 1. i 2. ovoga Zakona isplaćuje osiguraniku iz svojih sredstava:

1. pravna ili fizička osoba – poslodavac za prvih 42 dana bolovanja kao i za vrijeme dok se osiguranik nalazi na radu u inozemstvu na koji ga je uputila pravna ili fizička osoba ili je sam zaposlen u inozemstvu,
2. pravna osoba za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, odnosno pravna ili fizička osoba – poslodavac za osiguranika radnika – invalida rada za prvih 7 dana bolovanja.

Članak 28.

Naknada plaćena za vrijeme bolovanja iz **članka 26. točke 3. do 8. i 10.** ovoga Zakona isplaćuje se osiguraniku na teret sredstava Zavoda od prvog dana korištenja prava.

Naknadu plaćenu iz članka 26. točke 9. ovoga Zakona Zavod isplaćuje osiguraniku na teret sredstava državnog proračuna.

Naknadu plaćenu za vrijeme bolovanja iz članka 26. točke 1. i 2. ovoga Zakona od 43. dana, odnosno 8. dana bolovanja obračunava i isplaćuje pravna, odnosno fizička osoba – poslodavac, s time da je Zavod obavezan vratiti isplaćenu naknadu u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva za povrat.

Naknada plaćena za vrijeme bolovanja iz članka 26. točke 4., 5. i 10. ovoga Zakona od prvoga dana bolovanja obračunava i isplaćuje pravna, odnosno fizička osoba – poslodavac, s tim da je Zavod obavezan vratiti isplaćenu naknadu u slučaju iz članka 26. točke 4. i 5. ovoga Zakona u roku od 30 dana, a u slučaju iz članka 26. točke 10. ovoga Zakona u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva za povrat.

U slučaju kada pravna, odnosno fizička osoba nije u mogućnosti, iz razloga nelikvidnosti, isplatiti plaćenu, odnosno naknadu plaćenu u trajanju od najmanje tri kalendarska mjeseca, isplatu naknade plaćenu iz stavka 3. i 4. ovoga članka izvršit će Zavod.

Provedbene propise o načinu ostvarivanja prava na naknadu plaćenu donijet će Zavod.

Članak 29.

Pravo na naknadu plaćenu za vrijeme bolovanja radi njege osigurane osobe – djeteta iz članka 26. točke 5. ovoga Zakona s kojim osiguranik živi u zajedničkom kućanstvu traje za svaku utvrđenu bolest najviše do 20 radnih dana, a za dijete do 7. godine života najviše do 40 radnih dana.

Pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja radi njege osigurane osobe – supružnika iz članka 26. točke 5. ovoga Zakona s kojim osiguranik živi u zajedničkom kućanstvu traje za svaku utvrđenu bolest najviše do 15 radnih dana.

Ako je prema ocjeni doktora medicine primarne zdravstvene zaštite zdravstveno stanje člana obitelji – djeteta do 18. godine života takvo da duljina trajanja njege roditelja određene u stavku 1. ovoga članka ne bude dovoljna, potrebno trajanje njege određuje ovlaštení doktor Zavoda. Pod zajedničkim kućanstvom u smislu stavka 1. i 2. ovoga članka smatra se zajednica života, privredívanja i trošenja ostvarenih prihoda obitelji.

članak 30.

U slučaju stečajnog postupka poslodavca naknadu plaće zbog bolovanja iz članka 26. točke 1. i 2., te točke 4., 5. i 10. ovoga Zakona, kada se naknada plaće isplaćuje na teret sredstava Zavoda, osiguraniku isplaćuje Zavod.

članak 31.

U slučaju kada osiguraniku pravna, odnosno fizička osoba – poslodavac nije utvrdila naknadu plaće na način i u visini utvrđenoj ovim Zakonom i provedbenim propisom donesenim na temelju ovoga Zakona u roku od 60 dana, osiguranik ima pravo uložiti prigovor Zavodu. Zavod će obraditi naknadu plaće i obraditi dostaviti osiguraniku i pravnoj, odnosno fizičkoj osobi u roku od 30 dana.

Pravna, odnosno fizička osoba dužna je osiguraniku isplatiti naknadu plaće u roku od 30 dana sukladno obraduni koji je dostavio Zavod.

članak 32.

Naknada plaće za vrijeme bolovanja pripada osiguraniku za sve vrijeme bolovanja, a najduže u trajanju propisanom ovim Zakonom.

Naknada plaće pripada osiguraniku samo za dane, odnosno sate, za koje bi osiguranik imao pravo na plaću da radi prema propisima o radu, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

članak 33.

Pravo osiguranika na bolovanje utvrđuje izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi, odnosno u privatnoj praksi.

Izabrani doktor iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje dužinu trajanja bolovanja ovisno o vrsti bolesti, a najdulje do roka utvrđenog propisom koji na prijedlog Hrvatske liječničke komore, odnosno Hrvatske dentalne komore donosi ministar nadležan za zdravstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju stručnih društava Hrvatskog liječničkog zbora.

Nakon proteka roka iz stavka 2. ovoga članka pravo na bolovanje i duljinu trajanja bolovanja osiguranika utvrđuje ovlaštení doktor Zavoda.

Izabrani doktor dužan je prekinuti bolovanje osiguranika i prije roka utvrđenog propisom iz stavka 2. ovoga članka, odnosno prije roka koji je utvrdio ovlaštení doktor Zavoda ako utvrdi da se zdravstveno stanje osiguranika poboljšalo tako da može nastupiti na rad.

Nadzor nad korištenjem bolovanja sukladno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja Zavod.

Poslodavac osiguranika može zahtijevati od Zavoda kontrolu opravdanosti bolovanja za sve vrijeme trajanja bolovanja osiguranika.

Pravilnik o kontroli bolovanja donosi ministar nadležan za zdravstvo.

članak 34.

Osiguranik ima pravo u roku od 8 dana staviti prigovor na ocjenu izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite o pravu na korištenje bolovanja ovlaštenom doktoru Zavoda.

Osiguraniku nezadovoljnom ocjenom, nalazom i mišljenjem liječnika kojeg povjerenstva podružnog ureda Zavoda izdat će se rješenje u upravnom postupku. Žalba protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja. U drugostupanjskom upravnom postupku ocjenu, nalaz i mišljenje daje liječnik kojeg povjerenstvo Direkcije Zavoda.

Članak 35.

Osiguranik za vrijeme bolovanja iz članka 26. točke 1. do 6. i 9. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaćene na teret sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja, odnosno državnog proračuna dok izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite, odnosno ovlaštení doktor Zavoda ne utvrde da je sposoban za rad ili dok nije ocjenom nadležnog tijela vještaka enja mirovinskog osiguranja kod osiguranika utvrđena invalidnost zbog opće nesposobnosti za rad ili profesionalne nesposobnosti za rad.

Osiguranik za vrijeme bolovanja iz članka 26. točke 10. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaćene na teret sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja dok izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite, odnosno ovlaštení doktor Zavoda ne utvrdi da je sposoban za rad ili dok nije konačnim rješenjem nadležnog tijela mirovinskog osiguranja utvrđena invalidnost osiguranika.

Kada je prema ocjeni izabranog doktora, a nakon provedenog liječenja i medicinske rehabilitacije zdravstveno stanje osiguranika takvo da se daljnjim liječenjem ne može poboljšati te je kod osiguranika nastupila trajna nesposobnost za rad, kao i u slučaju kada bolovanje traje neprekidno 6 mjeseci zbog iste bolesti, izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite obvezan je obraditi osiguranika za upućivanje na ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti, te sa svom propisanom dokumentacijom uputiti osiguranika nadležnom tijelu vještaka enja mirovinskog osiguranja koje je obvezno donijeti ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti najkasnije u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite i o istome obavijestiti izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite i nadležni podružni ured Zavoda u roku od 8 dana od dana donošenja nalaza, mišljenja i ocjene.

Nadležno tijelo vještaka enja mirovinskog osiguranja u nalazu, mišljenju i ocjeni koje donosi prema prijedlogu izabranog doktora iz stavka 3. ovoga članka obvezno utvrđuje samo da invalidnost kod osiguranika ne postoji ili da je kod osiguranika nastupila opća, odnosno profesionalna nesposobnost za rad.

Nadležno tijelo vještaka enja, kad utvrdi da je kod osiguranika nastupila profesionalna nesposobnost za rad, obvezno je u nalazu, mišljenju i ocjeni navesti poslove i radne zadatke koje osiguranik s obzirom na preostalu radnu sposobnost može obavljati, odnosno koje poslove i radne zadatke ne može obavljati.

Ako nadležno tijelo vještaka enja ne donese nalaz, mišljenje i ocjenu i ne izvršiti izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite i nadležni podružni ured Zavoda u rokovima iz stavka 3. ovoga članka osiguranik od prvoga idućeg dana nakon isteka roka od 30 dana iz stavka 3. ovoga članka ostvaruje naknadu plaćene kod Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje na teret sredstava toga Zavoda.

Obrada osiguranika za upućivanje na ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti tereti sredstva Zavoda samo u slučajevima kada je izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite uputio osiguranika u skladu sa stavkom 3. ovoga članka, odnosno po prijedlogu ovlaštenog doktora Zavoda.

Članak 36.

Osiguranika, kod kojeg je nalazom, mišljenjem i ocjenom nadležnog tijela vještaka enja mirovinskog osiguranja utvrđena invalidnost zbog profesionalne nesposobnosti za rad,

poslodavac je obavezan od prvoga idu ega dana od donošenja navedene ocjene rasporediti na druge poslove i radne zadatke koji u skladu s tom ocjenom odgovaraju njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti ili s njim sklopiti ugovor o radu u radnom vremenu koje odgovara osiguraničkoj preostaloj radnoj sposobnosti, odnosno u radnom vremenu koje je manje od polovice punoga radnog vremena.

Poslodavac koji ne postupi u skladu sa stavkom 1. ovoga članka obavezan je naknadu plaće za vrijeme bolovanja osiguraniku isplaćivati na teret svojih sredstava.

Osiguranik iz članka 6. stavka 1. točke 6. i 8. ovoga Zakona, kod kojeg je nalazom, mišljenjem i ocjenom nadležnog tijela vještačenja mirovinskog osiguranja utvrđena invalidnost zbog profesionalne nesposobnosti za rad nema pravo na naknadu plaće na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja za vrijeme bolovanja.

Članak 37.

Osiguranik koji je navršio 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža na temelju nesamostalnog ili samostalnog rada nema pravo na naknadu plaće na teret sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja za vrijeme bolovanja već na teret sredstava poslodavca, odnosno na teret sredstava osiguranika obveznika uplate doprinosa.

Članak 38.

Osiguraniku kojem je za vrijeme trajanja bolovanja prestao radni odnos, odnosno obavljanje djelatnosti osobnim radom, pripada naknada plaće, još najviše 30 dana nakon prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja djelatnosti osobnim radom.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je osiguranik u vrijeme prestanka radnog odnosa bio u korištenju bolovanja koje je neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu, pripada mu naknada plaće za navedeno bolovanje i nakon prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja djelatnosti osobnim radom sve dok ponovno ne bude radno sposoban, odnosno dok mu nalazom, mišljenjem i ocjenom nadležnog tijela vještačenja mirovinskog osiguranja ne bude utvrđena invalidnost u skladu s člankom 35. ovoga Zakona, a najduže do isteka roka ostvarivanja prava na naknadu plaće na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja utvrđenog u članku 39. ovoga Zakona.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je osiguranik u vrijeme prestanka radnog odnosa bio u korištenju bolovanja zbog priznate ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti, pripada mu naknada plaće za navedeno bolovanje nakon prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja djelatnosti osobnim radom sve dok ponovno ne bude radno sposoban, odnosno dok mu konačnim rješenjem nadležno tijelo mirovinskog osiguranja ne bude utvrđena invalidnost.

Za vrijeme bolovanja zbog bolesti i komplikacija u svezi s trudnoćom i poročajem, korištenja prava na rodiljni dopust i prava na rad s polovicom punoga radnog vremena iz članka 26. točke 7. ovoga Zakona, te prava na dopust za slučaj smrti djeteta iz članka 26. točke 8. ovoga Zakona, osiguraniku koji koristi jedno od navedenih prava pripada pravo na naknadu plaće i po prestanku radnog odnosa, odnosno obavljanja djelatnosti osobnim radom do isteka korištenja istog prava.

Osiguraniku koji je tijekom korištenja prava iz stavka 1., 2. i 4. ovoga članka zasnovao radni odnos s punim ili nepunim radnim vremenom ili je počeo obavljati djelatnost osobnim radom prestaje pravo na naknadu plaće ostvarene sukladno ovom članku.

Članak 39.

Osiguranik ima pravo na teret sredstava Zavoda ostvariti pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja iz članka 26. točke 1. do 5. i točke 9. ovoga Zakona po istoj dijagnozi bolesti u maksimalnom trajanju od tri godine bez prekida.

Osiguranik iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje pravo na naknadu plaće u visini utvrđenoj u skladu s ovim Zakonom i drugim aktima Zavoda do isteka 18 mjeseci trajanja bolovanja, a nakon toga u iznosu 50% zadnje isplaćene naknade plaće na ime toga bolovanja.

Odredbe stavka 2. ovoga članka u dijelu koji se odnosi na umanjenje naknade plaće na iznos 50% zadnje isplaćene naknade plaće ne odnose se na osiguranika koji je na bolovanju zbog liječenja zloćudnih bolesti, koji je na hemodijalizi ili peritonejskoj dijalizi te koji je na bolovanju u svezi s uzimanjem i presađivanjem dijelova ljudskog tijela.

Članak 40.

Osiguranik nema pravo na naknadu plaće ako:

- je svjesno prouzročio privremenu nesposobnost za rad,
- ne izvijesti izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite da je obolio u roku od tri dana nakon početka bolesti, odnosno u roku od tri dana od dana prestanka razloga koji ga je u tome onemogućio,
- namjerno sprječava ozdravljenje, odnosno osposobljavanje,
- za vrijeme bolovanja radi,
- se bez opravdanog razloga ne odazove na poziv za liječnički pregled izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite, odnosno ovlaštenog doktora Zavoda,
- izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite, tijelo Zavoda ovlašteno za kontrolu bolovanja, odnosno ovlašteno tijelo Zavoda utvrdi da se ne pridržava uputa za liječenje, odnosno bez suglasnosti izabranog doktora medicine otpuće iz mjesta prebivališta ili zlorabi pravo na korištenje bolovanja na neki drugi način.

U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka osiguranik nema pravo na naknadu plaće od dana nastanka tih slučajeva do dana njihova prestanka, odnosno prestanka posljedica njima uzrokovanih.

Članak 41.

Naknada plaće određuje se od osnovice za naknadu koju čini prosječni iznos plaće koja je osiguraniku isplaćena u posljednjih šest mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu, neovisno na koji se teret isplaćuje, osim u slučaju kada je posebnim zakonom drukčije propisano.

Pod plaćom na osnovi koje se utvrđuje osnovica za naknadu plaće podrazumijeva se, u smislu ovoga Zakona, redovita mjesečna plaća osiguranika utvrđena u skladu s odredbama propisa o radu i drugih propisa o određivanju plaće, te naknada plaće isplaćena za vrijeme odsutnosti s rada (godišnji odmor, plaćeni dopust i bolovanje) koja se isplaćuje na teret pravne ili fizičke osobe kod koje je osiguranik zaposlen.

Za osiguranika iz članka 6. stavka 1. točke 3., 4., 6. i 8. ovoga Zakona osnovica za naknadu plaće jest mjesečna osnovica osiguranja za obračun i uplatu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje za posljednjih šest mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu plaće, umanjena za zakonom propisane obvezne doprinose, poreze i prireze.

Iznimno, osiguranicima koji pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja ostvaruju na teret sredstava Zavoda ili državnog proračuna, u osnovicu za naknadu plaće iz stavka 1. ovoga članka uračunavaju se i drugi dohoci ostvareni prema primicima od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, a sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja pod uvjetom da su isplaćeni u šestomjesečnom razdoblju na temelju kojih se utvrđuje osnovica za naknadu, te da imaju ostvaren staž osiguranja u Zavodu propisan člankom 43. stavkom 1. ovoga Zakona.

U slučaju kad se osnovica za naknadu ne može utvrditi prema stavku 1. ovoga članka, osnovicu za naknadu čini plaća isplaćena do dana nastanka slučaja na osnovi kojeg se stječe

pravo na naknadu plaće, odnosno plaća pripadajuća prema ugovoru o radu, drugom ugovoru ili aktu s tim da takva određena osnovica, kada se naknada isplaćuje na teret sredstava Zavoda, ne može biti veća od najniže osnovice osiguranja koja služi za obračun doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, važeće za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je nastupio osigurani sluga.

Kada osiguranik prima naknadu plaće neprekidno dulje od tri mjeseca, osnovica za utvrđivanje naknade iz stavka 1. ovoga članka povećava se sukladno porastu plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj, ako je taj porast veći od 5%.

Naknada plaće prema stavku 6. ovoga članka, pripada osiguraniku od prvoga dana idućeg mjeseca po isteku tri mjeseca neprekidnog korištenja bolovanja, ako je ispunjen uvjet za povećanje naknade.

Zavod će općim aktom pobliže propisati način utvrđivanja osnovice za naknadu plaće iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 42.

Naknada plaće ne može biti niža od 70% osnovice za naknadu, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, s time da kao mjesečni iznos za puno radno vrijeme ne može biti manja od 25% od proračunske osnovice.

Naknada plaće iznosi 100% od osnovice za naknadu:

1. za vrijeme bolovanja zbog rane, ozljede ili bolesti koja je neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu,
2. za vrijeme bolovanja zbog bolesti i komplikacija u svezi s trudnoćom i porodom,
3. za vrijeme korištenja roditeljnog dopusta i prava na rad s polovicom punog radnog vremena iz članka 26. točke 7. ovoga Zakona,
4. za vrijeme korištenja dopusta za slugu smrti djeteta iz članka 26. točke 8. ovoga Zakona,
5. za vrijeme njege oboljelog djeteta mlađeg od tri godine života,
6. za vrijeme bolovanja zbog transplantacije živog tkiva i organa u korist druge osobe,
7. za vrijeme dok je osiguranik izoliran kao kliconoša ili zbog pojave zaraze u njegovoj okolini,

8. za vrijeme bolovanja zbog priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

Visinu naknade plaće koja se isplaćuje na teret sredstava Zavoda utvrđuje Zavod, s time da najviši mjesečni iznos naknade plaće obračunate prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona ne može iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 28%, osim naknade plaće iz stavka 2. točke 3., 4. i 8. ovoga članka.

Članak 43.

Naknada plaće koja se isplaćuje na teret sredstava Zavoda pripada osiguraniku u visini propisanoj ovim Zakonom, odnosno propisima i općim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona pod uvjetom, da prije dana nastanka sluga na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu ima ostvaren staž osiguranja u Zavodu na temelju radnog odnosa, obavljanja gospodarske djelatnosti ili obavljanja profesionalne djelatnosti samostalno u obliku zanimanja, odnosno na temelju primanja naknade plaće nakon prestanka radnog odnosa, odnosno prestanku obavljanja djelatnosti osobnim radom ostvarene prema ovom Zakonu od najmanje 12 mjeseci neprekidno ili 18 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (prethodno osiguranje), ako posebnim propisom nije drukčije utvrđeno.

Odredbe stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se na naknadu plaće za slugu priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

Osiguraniku, koji ne ispunjava uvjet prethodnog osiguranja iz stavka 1. ovoga članka, naknada plaće, za sve vrijeme trajanja bolovanja, pripada u iznosu od 25% od proračunske osnovice.

NOV ANA NAKNADA ZBOG NEMOGU NOSTI OBAVLJANJA POSLOVA NA TEMELJU KOJIH SE OSTVARUJU PRIMICI OD KOJIH SE UTVR UJE DRUGI DOHODAK SUKLADNO PROPISIMA O DOPRINOSIMA ZA OBVEZNA OSIGURANJA

lanak 44.

Nov ana naknada zbog nemogu nosti obavljanja poslova na temelju kojih se ostvaruju primici od kojih se utvr uje drugi dohodak sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja odre uje se od prosje ne osnovice za uplatu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje.

Pod prosje nom osnovicom iz stavka 1. ovoga lanka podrazumijeva se prosjek osnovica osiguranja na koji je upla en doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje u posljednjih šest mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupila nemogu nost osiguranika za obavljanje poslova na temelju kojih se ostvaruju primici od kojih se utvr uje drugi dohodak.

lanak 45.

Nov ana naknada iz lanka 44. stavka 1. ovoga Zakona iznosi 70% od prosje ne osnovice s time da iznos naknade ne može biti viši od najvišeg iznosa naknade pla e iz lanka 42. stavka 3. ovoga Zakona, a ispla uje se od prvog dana korištenja prava na teret sredstava Zavoda, u trajanju najdulje šest mjeseci neprekidno.

lanak 46.

Osiguranik ostvaruje nov anu naknadu iz lanka 44. ovoga Zakona pod uvjetom da je privremeno nesposoban za obavljanje ugovorenih poslova zbog bolesti koju utvr uje ovlašteni doktor Zavoda.

lanak 47.

Osiguraniku koji ostvaruje nov anu naknadu zbog nemogu nosti obavljanja poslova na temelju kojih se ostvaruju primici od kojih se utvr uje drugi dohodak sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja, a kojem je prestao status osiguranika sukladno lanku 7. stavku 2. ovoga Zakona, ostvaruje pravo na nov anu naknadu najviše 30 dana od dana prestanka statusa osiguranika.

lanak 48.

Op i akt o postupku i na inu ostvarivanja prava na nov anu naknadu zbog nemogu nosti obavljanja poslova na temelju kojih se ostvaruju primici od kojih se utvr uje drugi dohodak sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja donijet e Zavod.

NAKNADA TROŠKOVA PRIJEVOZA U SVEZI S KORIŠTENJEM PRAVA NA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU IZ OBVEZNOGA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

lanak 49.

Osigurana osoba u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja ima pravo na naknadu troškova prijevoza ako je radi korištenja zdravstvene zaštite upu ena izvan mjesta prebivališta, odnosno boravka.

Osigurana osoba iz stavka 1. ovoga lanka ima pravo na naknadu troškova prijevoza ako je zdravstvenu zaštitu koristila u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse ili kod ugovornog isporu itelja pomagala u mjestu koje je udaljeno više od 30 kilometara od mjesta njezina prebivališta, odnosno boravka jer potrebnu zdravstvenu zaštitu nije mogla ostvariti u bližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno

ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse s ugovorenom djelatnoš u za tu vrstu zdravstvene zaštite ili kod bližeg ugovornog isporu itelja pomagala.

Pravo na naknadu troškova prijevoza, neovisno o udaljenosti iz stavka 2. ovoga lanka, ima osigurana osoba do 18. godine života, osigurana osoba upu ena na lije enje u inozemstvo sukladno op em aktu Zavoda, **osigurana osoba koja zdravstvenu zaštitu koristi za lije enje zbog priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti**, osigurana osoba darivatelj organa, tkiva ili stanica te osigurana osoba koja hemodijalizu koristi kao kroni ni bubrežni bolesnik.

Osigurana osoba koja zdravstvenu zaštitu želi koristiti u drugoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse ili kod ugovornog isporu itelja pomagala na podru ju Republike Hrvatske, a ne tamo gdje je upu ena u skladu sa stavkom 2. ovoga lanka ima pravo ostvariti tu zdravstvenu zaštitu na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, ali bez prava na naknadu troškova prijevoza i prava na sanitetski prijevoz.

lanak 50.

Zavod snosi troškove prijevoza umrle osigurane osobe koja je upu ena na lije enje izvan mjesta prebivališta, odnosno boravka u skladu sa lankom 49. ovoga Zakona. Zavod snosi troškove prijevoza umrle osigurane osobe do mjesta njezina prebivališta, ako je toj osobi izvršena eksplantacija organa u svrhu transplantacije izvan mjesta njezina prebivališta.

lanak 51.

Pravo na naknadu troškova prijevoza ima i jedna osoba odre ena za pratitelja osigurane osobe iz lanka 49. ovoga Zakona ako izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite utvrdi potrebu pratnje.

Smatra se da je djeci do 18. godine života kao i osiguranim osobama iz lanka 10. stavka 5. i 6. ovoga Zakona potrebna pratnja.

lanak 52.

Pod troškovima prijevoza iz lanka 49. ovoga Zakona podrazumijevaju se troškovi prijevoza javnim prijevoznim sredstvima po najnižoj cijeni i prema najkra oj relaciji prema službenom daljinomjeru javnog prijevoznika.

Iznimno od stavka 1. ovoga lanka, osiguranoj se osobi zbog njezinoga zdravstvenog stanja sukladno op em aktu Zavoda može odobriti korištenje skupljega javnoga prijevoznog sredstva.

PRAVO NA NAKNADU POGREBNIH TROŠKOVA

lanak 52.a

U slu aju smrti osiguranika iz lanka 6. stavka 1. to ke 1. do 6., 8. i 18., te osigurane osobe iz lanka 13.a i osiguranika iz lanka 13.b ovoga Zakona, osigurava se pravo na naknadu pogrebnih troškova iz lanka 24.a stavka 1. to ke 3. ovoga Zakona, ako je smrt osiguranika, odnosno osigurane osobe neposredna posljedica priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

Op i akt o visini, uvjetima i na inu ostvarivanja prava na naknadu pogrebnih troškova donijet e Zavod.

V. FINANCIRANJE OBVEZNOGA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

1. Izvori sredstava

lanak 53.

Prihodi obveznoga zdravstvenog osiguranja su:

- 1) doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje,**
- 2) doprinosi za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu,**
- 3) doprinos za nezaposlene osobe iz lanka 6. stavka 1. to ke 12., 14., 15. i 17. i lanka 9. stavka 1. to ke 3. ovoga Zakona, koji se vode u evidenciji nezaposlenih osoba prema propisima o zapošljavanju,
- 4) doprinosi drugih obveznika pla anja doprinosa utvr enih ovim i drugim zakonom,
- 5) posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu,
- 6) prihodi iz državnog prora una,
- 7) prihodi od sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite osiguranih osoba, odnosno njihovih osiguravatelja u dopunskom zdravstvenom osiguranju,
- 8) prihodi od dividendi, kamata i drugih prihoda,
- 9) prihodi od posebnog poreza na duhanske prera evine,
- 10) prihodi od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

Prihod iz stavka 1. to ke 9. ovoga lanka u visini od 32% od ukupnog prihoda od posebnog poreza na duhanske prera evine dozna uje se iz državnog prora una na ra un Zavoda do 5. dana u mjesecu za protekli mjesec.

Prihod iz stavka 1. to ke 10. ovoga lanka upla uju društva za osiguranje u visini od 7% napla ene funkcionalne premije osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti. Taj iznos predstavlja naknadu prouzro ene štete Zavodu u slu ajevima iz lanka 113. ovoga Zakona koju su prouzro ili vlasnici, odnosno korisnici osiguranoga motornog vozila.

Društva za osiguranje obvezna su sredstva na ime prihoda iz stavka 3. ovoga lanka uplatiti do 10. dana u mjesecu za protekli mjesec na ukupan iznos napla ene funkcionalne premije osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u korist ra una Zavoda. Uvjete, na in pla anja i izvješ ivanja te postupak i ovlaštenje za nadzor nad provedbom odredbi stavka 2. i 4. ovoga lanka utvrdit e pravilnikom ministar financija.

Doprinosi i ostali prihodi obveznoga zdravstvenog osiguranja utvr eni u stavku 1. ovoga lanka upla uju se u korist ra una Zavoda i prihod su Zavoda.

lanak 54.

Izdaci obveznoga zdravstvenog osiguranja obuhva aju izdatke za:

- 1) zdravstvenu zaštitu,**
- 2) naknade pla a zbog bolovanja,**
- 3) nov anu naknadu zbog nemogu nosti obavljanja poslova na temelju kojih se ostvaruju primici od kojih se utvr uje drugi dohodak sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja,**
- 4) prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja iz lanka 14.a ovoga Zakona,**
- 5) naknade troškova prijevoza u svezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja,**
- 6) provedbu obveznoga zdravstvenog osiguranja,**
- 7) rad tijela upravljanja Zavodom,**
- 8) ostale izdatke.**

lanak 55.

Izdaci obveznoga zdravstvenog osiguranja u jednoj kalendarskoj godini pokrivaju se prihodima u istoj kalendarskoj godini.

2. Doprinosi i obveznici doprinosa

članak 56.

Osnovice i stope, na in obra una i rokovi pla anja, visinu, te obveznike obra unavanja i pla anja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje ure uju se posebnim zakonom, ako ovim Zakonom nije druk ije propisano.

Porezna uprava obvezna je do 20. dana u mjesecu za prethodni mjesec dostaviti Zavodu sve evidencije koje se odnose na uplatu doprinosa i ostalih prihoda obveznog zdravstvenog osiguranja za koje je nadležna i za koja vodi evidenciju.

Stope doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, a prema podacima Zavoda, utvr uju se na na in da se o ekivanim приходима od doprinosa i drugim приходима pokriju o ekivani izdaci.

članak 57.

Ako ovim ili posebnim zakonom nije druk ije propisano, osnovice, na in obra una i pla anja, visinu, te obveznike obra unavanja i pla anja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje propisat e op im aktom Zavod.

članak 58.

Sredstva za obvezno zdravstveno osiguranje lanova obitelji osiguranika iz lanka 6. ovoga Zakona, osiguravaju se iz istih izvora sredstava iz kojih se osiguravaju sredstva za obvezno zdravstveno osiguranje osiguranika, osim ako ovim Zakonom ili posebnim zakonom nije druk ije propisano.

članak 59.

Poljoprivrednik iz lanka 6. to ke 7. ovoga Zakona koji je navršio 65 godina života osloba a se pla anja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje ako ispunjava uvjete koje propisom utvr uje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

članak 60.

Obveznici pla anja posebnog doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu utvr eni prema posebnom zakonu mogu biti oslobo eni pla anja tog doprinosa za osiguranika koji nije osiguran kod stranog nositelja zdravstvenog osiguranja pod uvjetom da djelatnost obavljaju u državi s kojom Republika Hrvatska nema zaklju en ugovor o socijalnom osiguranju ili je me održavnim ugovorom druk ije odre eno, ako su zdravstvenu zaštitu u inozemstvu osigurali o svojem trošku.

Na zahtjev obveznika uplate doprinosa iz stavka 1. ovoga lanka osloba anje pla anja doprinosa utvr uje Zavod rješenjem sukladno svom op em aktu.

Posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu mogu pla ati i osigurane osobe Zavoda koje po privatnom poslu borave u inozemstvu.

Osigurana osoba iz stavka 3. ovoga lanka koja ne podnese Zavodu prijavu boravka u inozemstvu i prethodno ne uplati poseban doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu za sve vrijeme planiranog boravka u inozemstvu, ako op im aktom Zavoda nije druk ije propisano, nema pravo na teret sredstva obveznoga zdravstvenog osiguranja ostvariti naknadu troškova te zdravstvene zaštite.

Osnovicu i stopu te na in obra una i uplate posebnog doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu za osigurane osobe Zavoda koje po privatnom poslu borave u inozemstvu utvr uje Zavod.

članak 61.

Radi utvrđivanja točnosti podataka i činjenica o kojima ovisi ostvarivanje prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja Zavod ima pravo kontrole poslovnih knjiga, financijske dokumentacije i drugih evidencija obveznika uplate doprinosa.

Porezna uprava, Središnji registar osiguranika, tijela državne vlasti i druga nadležna tijela obvezni su Zavodu dostavljati podatke kojima raspolažu i o kojima vode službene evidencije potrebne za ostvarivanje prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Ako Zavod u postupku provjere iz stavka 1. ovoga članka utvrdi nepravilnosti, o tome sastavlja zapisnik koji dostavlja Poreznoj upravi na nadležno postupanje utvrđeno propisom ministra financija.

Postupak i način kontrole iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Zavod općim aktom.

članak 62.

Osiguranicima iz članka 6. stavka 1. točke 3., 4., 6., 7. i 8. ovoga Zakona, korisnicima mirovine i invalidnine koji to pravo ostvaruju isključivo od stranog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja iz članka 6. stavka 1. točke 10. ovoga Zakona te članka 11. ovoga Zakona – obveznicima obračunavanja i plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, a koji nisu uplatili doprinos za najmanje 30 dana ograničava se korištenje prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, osim prava na hitnu medicinsku pomoć.

Pod hitnom medicinskom pomoći podrazumijeva se pružanje dijagnostičkih i terapijskih postupaka koji su nužni u otklanjanju neposredne opasnosti po život i zdravlje.

Obustavljeno korištenje prava iz stavka 1. ovoga članka uspostavlja se unaprijed, od dana podmirenja dužnog iznosa doprinosa s pripadajućim kamatama.

3. Osiguranje sredstava u državnom proračunu

članak 63.

Republika Hrvatska osigurava u državnom proračunu posebna sredstva za prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, i to za:

1. sredstva za isplatu naknada plaćene za vrijeme privremene nesposobnosti za rad iz članka 26. točke 9. ovoga Zakona,

2. sredstva za troškove zdravstvene zaštite za:

a) provođenje mjera povećane zdravstvene skrbi za osigurane osobe starije od 65 godina života kao i za osigurane osobe djecu do navršene 18. godine života,

b) zdravstveno prosvjetovanje,

c) liječenje po posebnim propisima,

d) hitnu medicinsku pomoć na državnim cestama,

e) razliku u troškovima zdravstvene zaštite izazvane većim odstupanjem u organiziranju zdravstvene zaštite od propisanih normativa zbog demografskih karakteristika (otoci, gusto naseljenosti),

f) osobe čije je prebivalište nepoznato,

g) osiguranike iz članka 6. točke 13., 16., 18., 19., 20., 25. i 26. ovoga Zakona,

h) osigurane osobe iz članka 13. ovoga Zakona,

i) osigurane osobe iz članka 59. ovoga Zakona,

j) međunarodne obveze na području zdravstvenog osiguranja.

k) osiguranike iz članka 6. točke 12., 14., 15. i 17. i članka 9. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona.

Sredstva iz stavka 1. ovoga članka uplaćuju se na račun Zavoda do 10. dana u mjesecu za prethodni mjesec i prihod su Zavoda.

4. Financijsko poslovanje Zavoda.

članak 64.

Zavod ima poslovne fondove za:

- prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja,
- **prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti,**
- dopunsko zdravstveno osiguranje sukladno posebnome zakonu,
- dodatno zdravstveno osiguranje sukladno posebnome zakonu.

članak 65.

Zavod ima pričuvu za provedbu prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Ako se po završnom računu utvrdi višak prihoda, taj se višak unosi u pričuvu izdvajanjem najmanje 50% viška prihoda.

Nadzor nad korištenjem pričuve obavlja Upravno vijeće Zavoda.

članak 66.

Pričuva iz članka 65. ovoga Zakona može iznositi najviše jednu dvanaestinu planiranih rashoda u tekućoj godini za provedbu utvrđenog opsega prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Tijekom godine pričuva se može koristiti kao obrtna sredstva za podmirivanje tekućih obveza Zavoda te kao pozajmica uz obvezu vraćanja najkasnije do kraja iduće godine uz kamatu.

Pričuva služi za pokrivanje viška rashoda nad приходima i sanaciju gubitaka Zavoda.

članak 67.

U svrhu osiguravanja podataka potrebnih za provođenje obveznoga zdravstvenog osiguranja te nadzor nad ostvarivanjem prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u Zavodu se vode evidencije.

Opće akte o načinu i mjestu vođenja, obliku, sadržaju i rokovima evidencije te obveznicima vođenja evidencija, donijet će Upravno vijeće Zavoda.

VI. ODNOS ZAVODA I ZDRAVSTVENIH USTANOVA, ZDRAVSTVENIH RADNIKA U PRIVATNOJ PRAKSI I ISPORUČITELJA POMAGALA

1. Ugovaranje zdravstvene zaštite

članak 68.

Zavod općim aktom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju nadležnih komora, u skladu s utvrđenim opsegom prava na zdravstvenu zaštitu iz članka 16. i 17. ovoga Zakona te s utvrđenim standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja utvrđuje način provođenja zdravstvene zaštite i druge osnove za sklapanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima koji su uključeni u mrežu javne zdravstvene službe te cijene zdravstvene zaštite u ukupnom iznosu za punu vrijednost na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Sukladno mreži ugovornih subjekata medicine rada Zavod sklapa ugovore za provođenje specifične zdravstvene zaštite radnika, u skladu s općim aktom kojim utvrđuje osnove za sklapanje tih ugovora.

Za provo enje specifi ne zdravstvene zaštite radnika Zavod iznimno sklapa ugovore i sa državnim zdravstvenim zavodima te zdravstvenim ustanovama uklju enim u mrežu javne zdravstvene službe kada se pojedini dijagnosti ki postupci rade samo u dijagnosti kim laboratorijima tih ustanova.

lanak 69.

Sukladno aktu iz lanka 68. **stavka 1.** ovoga Zakona Zavod u skladu s utvr enim potrebama za popunu mreže javne zdravstvene službe u pravilu svake tre e godine objavljuje natje aj za sklapanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima za provo enje zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u djelatnostima na primarnoj, specijalisti ko-konzilijarnoj i bolni koj zdravstvenoj zaštiti ako posebnim propisom nije druk ije utvr eno.

Na temelju ponuda za provo enje zdravstvene zaštite prema objavljenom natje aju, Zavod, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo, donosi odluku o izboru najpovoljnijih ponuditelja.

Podnositelj ponude iz stavka 2. ovoga lanka, a koji nije izabran, može zahtijevati da o izboru odlu i arbitraža.

U arbitražu iz stavka 3. ovoga lanka imenuju se po dva predstavnika Zavoda, jedan predstavnik nadležne komore, jedan predstavnik podnositelja ponude te jedan predstavnik ministarstva nadležnog za zdravstvo.

lanak 70.

Sukladno odluci iz lanka 69. stavka 2. ovoga Zakona, odnosno odluci arbitraže iz lanka 69. stavka 4. ovoga Zakona Zavod sklapa ugovore za provo enje utvr enog opsega prava na zdravstvenu zaštitu iz lanka 68. **stavka 1.** ovoga Zakona.

U slu aju da izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite zlorabi pravo iz lanka 33. ovoga Zakona, Zavod e pokrenuti postupak raskida ugovora iz stavka 1. ovoga lanka i o tome obavijestiti nadležnu komoru.

lanak 71.

Vrsta, opseg, kvaliteta i rokovi za ostvarivanje ugovorene zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja prema standardima i normativima za pojedine djelatnosti na razini primarne, specijalisti ko-konzilijarne i bolni ke zdravstvene zaštite te cijene, na in obra una i rokovi pla anja zdravstvene zaštite, nadzor nad ostvarivanjem ugovornih obveza, ugovorne kazne zbog neizvršavanja ugovornih obveza, uvjeti pod kojima dolazi do raskida ugovora kao i druga me usobna prava i obveze ugovornih strana odre uju se ugovorom iz lanka 70. stavka 1. ovoga Zakona.

lanak 72.

Ugovori se sklapaju najkasnije u roku od 90 dana od dana donošenja odluke iz lanka 69. ovoga Zakona.

Ako ugovor nije sklopljen u roku iz stavka 1. ovoga lanka, rješenje spornoga pitanja se podnosi arbitraži.

U arbitražu svaka ugovorna strana imenuje po dva predstavnika, a predsjednika arbitraže imenuje ministar nadležan za zdravstvo.

Arbitražna odluka donosi se ve inom glasova lanova arbitraže najkasnije u roku od 30 dana od dana osnivanja arbitraže i ona je kona na i obvezuje sudionike arbitraže.

lanak 73.

Ugovori se sklapaju unaprijed. Do sklapanja novog ugovora vrijede obveze iz prethodnoga ugovora.

Ugovor sklopljen na osnovi odluke arbitraže vrijedi unaprijed, ako arbitraža ne odluči drukčije.

članak 74.

Do sklapanja novog ugovora iz članka 73. stavka 1. ovoga Zakona Zavod sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima dodatkom ugovora utvrđuje promjene u cijeni zdravstvene zaštite, visini najvećeg godišnjeg iznosa sredstava za provođenje ugovorene bolničke zdravstvene zaštite te druga pitanja od značaja za provođenje ugovorene zdravstvene zaštite.

članak 75.

Ugovor o provođenju zdravstvene zaštite za izabrane doktore primarne zdravstvene zaštite obvezno sadrži odredbe o:

- iznosu cijena zdravstvene zaštite za prava na zdravstvenu zaštitu sukladno broju opredijeljenih osiguranih osoba Zavoda prema općem aktu iz članka 68. **stavka 1.** ovoga Zakona, kao i popis postupaka s utvrđenim cijenama za koje je izabrani doktor može i ispostavljati račun Zavodu do iznosa utvrđenog općim aktom Zavoda iz članka 68. **stavka 1.** ovoga Zakona,
  - cijeni zdravstvene zaštite koje se priznaju za izvršene preventivne preglede opredijeljenih osiguranih osoba sukladno općem aktu Zavoda iz članka 68. **stavka 1.** ovoga Zakona,
  - iznosu sredstava do kojeg izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite ima pravo izdavati uputnice za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu opredijeljenim osiguranim osobama sukladno općem aktu Zavoda iz članka 68. **stavka 1.** ovoga Zakona,
  - iznosu sredstava za lijekove do kojeg izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite može propisivati lijekove na recept za opredijeljene osigurane osobe, vode računa o zdravstvenoj i dobnoj strukturi osiguranih osoba, sukladno općem aktu Zavoda iz članka 68. **stavka 1.** ovoga Zakona, osim za lijekove čija vrijednost prelazi iznos određen općim aktom Zavoda.
- U slučaju nepoštivanja ugovorenih obveza iz stavka 1. podstavka 3. i 4. ovoga članka ugovor o provođenju zdravstvene zaštite se raskida.

članak 76.

Ugovor o provođenju bolničke zdravstvene zaštite obvezno sadrži najveći godišnji iznos sredstava za provođenje ugovorene bolničke zdravstvene zaštite utvrđen općim aktom koji donosi Upravno vijeće Zavoda uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Za provođenje bolničke zdravstvene zaštite u okviru ugovorenog iznosa iz stavka 1. ovoga članka odgovoran je ravnatelj bolničke zdravstvene ustanove, a voditelj ustrojstvene jedinice bolničke zdravstvene ustanove odgovoran je za provođenje bolničke zdravstvene zaštite u okviru iznosa određenog za poslovanje te ustrojstvene jedinice.

članak 77.

Ugovaranje zdravstvene zaštite u dijelu ostvarivanja prava na ortopedsku i druga pomagala u skladu s ovim Zakonom, Zakonom o medicinskim proizvodima i posebnim propisima utvrđuje Zavod općim aktom.

2. Nadzor nad izvršavanjem ugovornih obveza ugovornih subjekata Zavoda

članak 78.

Tijekom ugovornog razdoblja Zavod provodi nadzor nad izvršavanjem ugovornih obveza zdravstvenih ustanova, privatnih zdravstvenih radnika i ugovornih isporučitelja pomagala. Nadzor iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno odredbama ovoga Zakona i općih akata Zavoda:

– pregledom i provjerom financijske, medicinske i druge dokumentacije u zdravstvenoj ustanovi i kod privatnoga zdravstvenog radnika, odnosno ugovornog isporučitelja pomagala,
– pregledom i provjerom dostavljene dokumentacije u ustrojstvenim jedinicama Zavoda.
Postupkom nadzora iz stavka 1. ovoga članka posebno se nadzire da li izabrani doktor medicine, odnosno dentalne medicine ili zdravstveni radnik zaposlenik zdravstvene ustanove ili privatni zdravstveni radnik:

1. provodi mjere zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja na svojoj razini zdravstvene djelatnosti utvrđene opsegom prava na zdravstvenu zaštitu iz članka 16. i 17. ovoga Zakona,
2. primjenjuje pravila struke, a kod propisivanja terapije preporuke glede farmakoterapije, kliničke smjernice te nacionalna farmakoeconomika vodećih i razlika o interakcijama i kontraindikacijama za pojedini slučaj,
3. postupka protivno odredbama ovoga Zakona, Zakona o zdravstvenoj zaštiti, drugih zakona, posebnih propisa, podzakonskih akata te općih akata Zavoda,
4. zlorabi pravo iz članka 33. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 79.

Radi provedbe nadzora nad izvršavanjem ugovornih obveza, ugovorni subjekti Zavoda obvezni su dostavljati izvješća o poslovanju sukladno općem aktu Zavoda, a bolničke zdravstvene ustanove obvezne su mjesečno izvješće o poslovanju dostavljati Zavodu najkasnije do 10. u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 80.

Način, postupak i sadržaj provođenja nadzora nad izvršavanjem ugovornih obveza zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika te ugovornih isporučitelja pomagala Zavod će propisati posebnim aktom, odnosno utvrditi samim ugovorom.

VII. HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Članak 81.

Poslove obveznoga zdravstvenog osiguranja utvrđene ovim Zakonom obavlja Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

Zavod jest javna ustanova na koju se primjenjuju propisi o ustanovama ako ovim Zakonom nije drukčije uređeno.

Zavod ima svojstvo pravne osobe s pravima, obvezama te odgovornošću utvrđenom ovim Zakonom i Statutom.

U rješavanju o pravima i obvezama iz obveznoga zdravstvenog osiguranja Zavod ima javne ovlasti.

Sjedište Zavoda je u Zagrebu.

Članak 82.

U provedbi obveznoga zdravstvenog osiguranja Zavod obavlja osobito sljedeće poslove:

– provodi politiku razvoja i unapređivanja zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja,

- obavlja poslove u svezi s ostvarivanjem prava osiguranih osoba, brine se o zakonitom ostvarivanju tih prava te im pruža potrebnu stručnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštiti njihovih interesa,
- planira nova sredstva obveznoga zdravstvenog osiguranja te plaća usluge ugovornim subjektima Zavoda,
- predlaže ministru nadležnom za zdravstvo opseg prava na zdravstvenu zaštitu iz članka 16. ovog Zakona,
- daje ministru nadležnom za zdravstvo mišljenje o osnivanju zdravstvenih ustanova i odobrenju rada zdravstvenih radnika u privatnoj praksi radi uključivanja u mrežu javne zdravstvene službe,
- obavlja poslove ugovaranja s ugovornim subjektima Zavoda i ugovornim isporučiteljima pomagala,
- utvrđuje cijenu zdravstvene zaštite u ukupnom iznosu za punu vrijednost prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo,
- utvrđuje način ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu na teret sredstava Zavoda u slučajevima kada osigurane osobe ne mogu ostvariti zdravstvenu zaštitu kod ugovornih subjekata Zavoda u roku propisanom općim aktom Zavoda,
- osigurava provedbu međunarodnih ugovora u dijelu koji se odnosi na zdravstveno osiguranje,
- obavlja nadzor nad ispunjavanjem ugovornih obveza ugovornih subjekata Zavoda sukladno sklopljenom ugovoru,
- uređuje ostala pitanja vezana uz ostvarivanje prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

1. Ustrojstvo Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

Članak 83.

Zavod obavlja poslove iz svoje djelatnosti u sljedećim ustrojstvenim jedinicama:

- središnjoj ustrojstvenoj jedinici,
- područnim ustrojstvenim jedinicama.

Ustrojstvene jedinice Zavoda obavljaju poslove iz djelatnosti Zavoda pod nazivom Zavoda i svojim nazivom, pri čemu moraju navesti sjedište Zavoda i svoje sjedište.

Članak 84.

Središnja ustrojstvena jedinica Zavoda jest Direkcija, sa sjedištem u Zagrebu.

Područne ustrojstvene jedinice Zavoda su područni uredi Zavoda.

Članak 85.

Statutom Zavoda utvrđuje se djelokrug ustrojstvenih jedinica, nazivi unutarnjih ustrojstvenih jedinica, kao i druga pitanja značajna za obavljanje poslova u Zavodu.

2. Tijela Zavoda

Članak 86.

Zavodom upravlja Upravno vijeće.

Upravno vijeće čine devet članova, koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za zdravstvo, i to:

- 2 predstavnika osiguranih osoba Zavoda,
- 2 predstavnika davatelja zdravstvenih usluga – zdravstvena radnika,
- 3 predstavnika Gospodarsko-socijalnog vijeća,
- 1 predstavnik ministarstva nadležnog za zdravstvo,

– 1 predstavnik Zavoda.

Predsjednika Upravnog vijeća biraju njegovi članovi.

Mandat članova Upravnog vijeća traje četiri godine.

Upravno vijeće donosi odluke natpolovinom većinom od ukupnog broja članova.

Djelokrug, ovlasti i odgovornost Upravnog vijeća utvrđuje se Statutom.

Članak 87.

Upravno vijeće obavlja sljedeće poslove:

1. donosi Statut Zavoda,

2. donosi financijski plan i završni račun Zavoda,

3. donosi mjere za uravnoteženje prihoda i rashoda kada je u poslovanju Zavoda u tromjesečnom razdoblju iskazan višak rashoda nad приходima,

4. donosi odluke i opće akte, te obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom i Statutom Zavoda.

Na Statut Zavoda suglasnost daje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 88.

Statutom Zavoda utvrđuje se naročito: ustrojstvo Zavoda, prava, obveze i odgovornosti tijela Zavoda, javnost rada Zavoda i njegovih tijela, način obavljanja administrativno-stručnih i drugih poslova, kao i druga pitanja od značaja za rad Zavoda.

Statut i drugi opći akti Zavoda kojima se uređuju prava i obveze osiguranih osoba iz obveznoga zdravstvenog osiguranja objavljuju se u »Narodnim novinama«.

Članak 89.

Radom Zavoda rukovodi ravnatelj.

Ravnatelj mora imati završen sveučilišni diplomski studij i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima upravljanja.

Ravnatelj Zavoda ima zamjenika i pomoćnike.

Članak 90.

Ravnatelj Zavoda imenuje se na temelju javnog natječaja.

Ravnatelja Zavoda imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra nadležnog za zdravstvo.

Ravnatelj Zavoda imenuje se na vrijeme od četiri godine.

Članak 91.

Ravnatelj Zavoda odgovoran je za financijsko poslovanje Zavoda.

Ravnatelj Zavoda odgovoran je za uravnoteženost rashoda s приходima Zavoda te je obvezan ministru nadležnom za zdravstvo i ministru nadležnom za financije dostavljati tromjesečno izvješće o financijskom poslovanju Zavoda.

Članak 92.

Ravnatelj Zavoda može biti razriješen i prije isteka vremena na koje je imenovan.

Prijedlog za razrješenje ravnatelja prije isteka vremena na koje je imenovan Vladi Republike Hrvatske može podnijeti najmanje jedna trećina članova Upravnog vijeća i ministar nadležan za zdravstvo.

Članak 93.

Upravno vijeće je dužno predložiti ministru nadležnom za zdravstvo i Vladi Republike Hrvatske razrješenje ravnatelja i prije isteka mandata za koji je izabran ako:

- ravnatelj to osobno zahtijeva,
  - nastane neki od razloga koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu,
  - je u poslovanju Zavoda u šestomjesečnom razdoblju iskazan višak rashoda nad prihodima,
  - svojim nesavjesnim ili nezakonitim radom prouzroči i Zavodu veću štetu, zanemaruje ili nemarno obavlja svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće štetnje u obavljanju djelatnosti Zavoda,
  - u svojem radu krši propise i opće akte Zavoda ili neopravdano ne izvršava odluke Upravnog vijeća, odnosno postupa u protivnosti s njima.
- Upravno vijeće mora prije donošenja odluke o prijedlogu za razrješenje obavijestiti ravnatelja o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njima pisano izjasni.

Članak 94.

Zamjenik ravnatelja mora imati završen sveučilišni diplomski studij i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima upravljanja.
Zamjenik ravnatelja Zavoda imenuje se na temelju javnog natječaja.
Zamjenika ravnatelja Zavoda imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra nadležnog za zdravstvo.
Zamjenik ravnatelja Zavoda imenuje se na vrijeme od četiri godine.

Članak 95.

Zamjenik ravnatelja Zavoda može biti razriješen i prije isteka vremena na koje je imenovan. Prijedlog za razrješenje zamjenika ravnatelja prije isteka vremena na koje je imenovan Vladi Republike Hrvatske može podnijeti ministar nadležan za zdravstvo, najmanje jedna trećina članova Upravnog vijeća i ravnatelj.

Članak 96.

Upravno vijeće dužno je predložiti ministru nadležnom za zdravstvo i Vladi Republike Hrvatske razrješenje zamjenika ravnatelja i prije isteka mandata za koji je izabran zbog razloga iz članka 93. ovoga Zakona.
Upravno vijeće mora prije donošenja odluke o prijedlogu za razrješenje obavijestiti zamjenika ravnatelja o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njima pisano izjasni.

Članak 97.

Broj pomoćnika ravnatelja i načelnin njihova imenovanja utvrđuje se Statutom Zavoda.

Članak 98.

Način imenovanja i razrješenja voditelja područnog ureda Zavoda uređuje se Statutom Zavoda.

Članak 99.

Djelokrug rada, ovlaštenja i odgovornost ravnatelja, zamjenika ravnatelja, pomoćnika ravnatelja Zavoda i voditelja područnog ureda Zavoda utvrđuje se Statutom Zavoda.

3. Nadzor nad radom Zavoda

Članak 100.

Nadzor nad zakonitostima rada i općih akata Zavoda obavlja ministarstvo nadležno za zdravstvo.
U provedbenju nadzora iz stavka 1. ovoga članka ministarstvo nadležno za zdravstvo može:
– zahtijevati izvješća, podatke i druge obavijesti o obavljanju poslova,

- predložiti Vladi Republike Hrvatske pokretanje postupka pred Ustavnim sudom za ocjenu suglasnosti op ih akata Zavoda sa zakonom i Ustavom,
- izvršiti uvid u ustrojstvo i na in poslovanja te predložiti mjere radi izvršenja pojedinih poslova,
- poduzeti i druge mjere propisane ovim Zakonom ili drugim propisima.

lanak 101.

Ravnatelj Zavoda obvezan je ministru nadležnom za zdravstvo i Vladi Republike Hrvatske podnijeti godišnje izvješ e o poslovanju Zavoda najkasnije do 1. ožujka teku e godine za prethodnu godinu, a mjese no izvješ e o izvršenju ugovornih obveza ugovornih subjekata Zavoda do 15. u mjesecu za prethodni mjesec.

lanak 102.

Ako Vlada Republike Hrvatske utvrdi da su gubici Zavoda u provo enju obveznoga zdravstvenog osiguranja nastali zbog objektivnih okolnosti, sanacija gubitaka pokriva se iz državnog prora una.

VIII. OSTVARIVANJE PRAVA I OBVEZA IZ OBVEZNOGA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

lanak 103.

Pravo na obvezno zdravstveno osiguranje utvr uje se priznavanjem statusa osigurane osobe u Zavodu.

Osiguranoj osobi prestaje status osigurane osobe prestankom okolnosti na temelju kojih je stekla taj status.

Status osigurane osobe dokazuje se posebnom ispravom.

Op i akt o sadržaju, obliku i naknadi za troškove izdavanja isprave iz stavka 3. ovoga lanka, kao i na inu njezina izdavanja, donijet e Zavod.

lanak 104.

Status osigurane osobe utvr uje Zavod na osnovi prijave na obvezno zdravstveno osiguranje koju prema odredbama ovoga Zakona podnosi obveznik pla anja doprinosa, osigurana osoba kada je ona obveznik pla anja doprinosa, odnosno pravna ili fizi ka osoba za osiguranu osobu.

Prijava na obvezno zdravstveno osiguranje, prijava promjene u obveznom zdravstvenom osiguranju, te odjava s obveznoga zdravstvenog osiguranja podnosi se u roku od **8** dana od dana nastanka, promjene ili prestanka okolnosti na osnovi kojih se stje e status osigurane osobe.

Osobi za koju obveznik pla anja doprinosa ne podnese prijavu, odnosno odjavu s obveznoga zdravstvenog osiguranja Zavod e donijeti rješenje o stjecanju odnosno prestanku statusa osigurane osobe sukladno op em aktu Zavoda.

lanak 105.

Sve pravne i fizi ke osobe obvezne su dostaviti Zavodu sve podatke u svezi s prijavom i odjavom osiguranih osoba, a radi ostvarivanja prava i obveza iz obveznoga zdravstvenog osiguranja i izdavanja posebne isprave iz lanka 103. stavka 3. ovoga Zakona.

Ako obveznik pla anja doprinosa iz stavka 1. ovoga lanka u roku od 30 dana od dana nastanka okolnosti za stjecanje statusa osigurane osobe ne podnese prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje Zavod e po službenoj dužnosti donijeti rješenje o priznavanju statusa osiguranika, odnosno osigurane osobe Zavoda sukladno op em aktu Zavoda.

članak 106.

Zavod ima pravo i obvezu po zaprimanju prijave na obvezno zdravstveno osiguranje kao i za sve vrijeme trajanja statusa osigurane osobe provjeravati postojanje okolnosti na osnovi kojih je prijava podnesena, odnosno na osnovi kojih je osobi priznao taj status.

Pravne i fizičke osobe, podnositelji prijave na obvezno zdravstveno osiguranje i osigurana osoba obvezni su na traženje Zavoda predložiti sve činjenice i dokaze kojima se dokazuje osnovanost prijave na obvezno zdravstveno osiguranje, odnosno valjanost važećeg statusa osigurane osobe.

Ako Zavod ne prihvati podnesenu prijavu ili utvrdi status osigurane osobe po nekoj drugoj osnovi, odnosno ospori status osiguranoj osobi u obveznom zdravstvenom osiguranju zbog nepostojanja okolnosti na osnovi kojih joj je taj status utvrđen o tome donosi rješenje koje dostavlja podnositelju prijave i zainteresiranoj osobi sukladno općem aktu Zavoda.

Opći akt o načinu prijavljivanja i odjavljivanja osigurane osobe te načinu utvrđivanja i kontrole okolnosti koje su osnova za stjecanje statusa osigurane osobe donijet će Zavod.

članak 107.

O pravima iz obveznoga zdravstvenog osiguranja odlučuje Zavod u pravilu bez donošenja rješenja.

Zavod donosi rješenja o pravima iz obveznoga zdravstvenog osiguranja kada je to utvrđeno općim aktom Zavoda ili na zahtjev osigurane osobe.

članak 108.

Radi zaštite prava iz ovoga Zakona, osiguranim se osobama u Zavodu osigurava dvostupanjsko rješavanje u postupku koji je pokrenula osigurana osoba.

Drugostupanjsko rješenje Zavoda je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

članak 109.

O pravima iz obveznoga zdravstvenog osiguranja rješava:

1. u prvom stupnju – područni uredi Zavoda nadležni prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osigurane osobe,

2. u drugom stupnju – Direkcija Zavoda.

U postupku rješavanja o pravima iz obveznoga zdravstvenog osiguranja primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije uređeno.

članak 110.

Pri ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja prema odredbama ovoga Zakona, osigurana osoba ima pravo na slobodan izbor doktora medicine i doktora dentalne medicine primarne zdravstvene zaštite.

Osigurana osoba bira doktora medicine i doktora dentalne medicine primarne zdravstvene zaštite za razdoblje od najmanje jedne godine.

Opće akte o načinu ostvarivanja prava na slobodan izbor doktora medicine i doktora dentalne medicine primarne zdravstvene zaštite donijet će Zavod uz mišljenje nadležne komore i suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

članak 111.

U postupcima za priznavanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja prema ovom Zakonu sudjeluje ovlaštení doktor Zavoda, dok u postupcima iz članka 109. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona sudjeluje liječnik povjerenstvo Zavoda, ako općim aktom Zavoda iz stavka 2. ovoga članka nije drukčije utvrđeno.

Opisni akt o ovlastima i načinu rada ovlaštenog doktora Zavoda, odnosno sastavu, ovlastima i načinu rada liječnika kog povjerenstva Zavoda donijet će Upravno vijeće Zavoda.

IX. NAKNADA ŠTETE

članak 112.

Osigurana osoba obvezna je Zavodu naknaditi štetu:

- ako je ostvarila primanje iz sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, odnosno sredstava državnog proračuna na osnovi neistinitih ili netočnih podataka za koje je znala ili je morala znati da su neistiniti, odnosno netočni ili je primanje ostvarila na drugi protupravni način, odnosno u većem opsegu nego što joj pripada,
- ako je ostvarila primanje iz sredstava Zavoda uslijed toga što nije prijavila promjenu koja utječe na gubitak ili opseg prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, a znala je ili je morala znati za tu promjenu.

članak 113.

Zavod je obvezan zahtijevati naknadu prouzročene štete od osobe koja je prouzročila bolest, ozljedu ili smrt osigurane osobe.

Za štetu koju je Zavodu u slučaju a) jevimima iz stavka 1. ovoga članka počinio radnik na radu ili u svezi s radom odgovara pravna ili fizička osoba – poslodavac.

Zavod je obvezan u slučaju b) jevimima iz stavka 2. ovoga članka zahtijevati naknadu štete i neposredno od radnika, ako je šteta prouzročena namjerno ili grubom nepažnjom. Kada Zavod zahtijeva naknadu štete od pravne osobe, fizičke osobe i od radnika, oni odgovaraju za štetu solidarno.

članak 114.

Osigurana osoba kojoj je iz sredstava Zavoda isplaćen novčani iznos na koji nije imala pravo, obvezna je vratiti primljeni iznos uvećan za zakonsku zateznu kamatu.

članak 115.

Zavod je obvezan zahtijevati naknadu prouzročene štete od pravne, odnosno fizičke osobe:

- ako je šteta nastala zato što nisu dani podaci ili što su dani neistiniti ili netočni podaci o činjenicama o kojima ovisi stjecanje ili opseg prava,
- ako je isplata izvršena na temelju neistinitih ili netočnih podataka navedenih u prijavi o stupanju radnika na rad,
- ako je isplata izvršena stoga što nije podnesena prijava o promjenama koje utječu na gubitak ili na opseg prava radnika, odnosno prijava o istupanju radnika s rada ili ako je prijava podnesena poslije propisanog roka,
- ako je šteta nastala podnošenjem prijave na obvezno zdravstveno osiguranje na temelju zaključenog ugovora o radu čija svrha nije bila obavljanje poslova u skladu s tim ugovorom već isključivo ostvarivanje prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Osigurane osobe koje su obvezne same podnositi prijave ili davati određene podatke u svezi

sa svojim pravima i obvezama, obvezne su u slučaju a) jevimima iz stavka 1. ovoga članka same

Zavodu naknaditi štetu koja je nastala jer prijava nije podnesena ili su dani neistiniti podaci.

Za štetu u slučaju b) jevimima iz stavka 1. ovoga članka, pravna i fizička osoba odgovaraju bez obzira na krivnju, a osigurane osobe u slučaju a) jevimima iz stavka 2. ovoga članka odgovaraju za štetu ako su znale ili morale znati da su dani podaci neistiniti ili netočni, odnosno ako su znale ili morale znati za promjene koje utječu na gubitak ili opseg prava, a te promjene nisu prijavile.

članak 116.

Zavod je obvezan zahtijevati naknadu prouzročene štete od pravne ili fizičke osobe ako su bolest, povreda ili smrt osigurane osobe nastale zbog toga što nisu provedene mjere zaštite na radu ili druge mjere za zaštitu građana.

Zavod je obvezan zahtijevati naknadu prouzročene štete od pravne ili fizičke osobe i kada je šteta nastala jer je radnik stupio na rad bez propisanoga prethodnoga zdravstvenog pregleda, a kasnije se zdravstvenim pregledom utvrdi da ta osoba prema zdravstvenom stanju nije bila sposobna za rad na određenim poslovima.

članak 117.

Zavod je obvezan zahtijevati naknadu prouzročene štete u slučajevima iz članka 113. ovoga Zakona i neposredno od osiguravatelja kod koje su ove osobe osigurane od odgovornosti za štetu uzrokovanu trećim osobama, prema propisima o obveznom osiguranju ovog rizika.

članak 118.

Zavod je obvezan zahtijevati naknadu štete prouzročenu uporabom vozila inozemne registracije na području Republike Hrvatske, koje ima valjanu međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti izravno od Hrvatskog ureda za osiguranje. Zavod je obvezan zahtijevati naknadu štete i kad je šteta nastala u inozemstvu u skladu s odredbama Zakona o osiguranju i međunarodnih ugovora.

članak 119.

Zavod je obvezan zahtijevati naknadu štete u slučajevima predviđenim ovim Zakonom, bez obzira na to što je šteta nastala isplatom davanja koja kao pravo pripadaju osiguranoj osobi iz sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja, odnosno državnog proračuna.

članak 120.

Naknada štete koju Zavod ima pravo zahtijevati u slučajevima iz članka 112., 113., 115. do 119., ovoga Zakona obuhvaća troškove za zdravstvene i druge usluge te iznose novčanih naknada i drugih davanja koje plaća Zavod.

članak 121.

Zdravstvena ustanova, privatni zdravstveni radnik i ugovorni isporučitelj pomagala odgovoran je Zavodu za štetu koju je prouzročio pri obavljanju ili u svezi s obavljanjem svoje djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima.

članak 122.

Pri utvrđivanju prava na naknadu štete prouzročene Zavodu primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o obveznim odnosima, kao i posebni propisi o naknadi štete.

članak 123.

Tražbine naknade štete, u smislu odredbi ovoga Zakona, zastarijevaju istekom rokova određenih Zakonom o obveznim odnosima.

Rokovi zastare tražbina naknade štete u smislu odredbi ovoga Zakona, počinju te i:

- u slučajevima iz članka 112. i članka 115. stavka 1. ovoga Zakona, od dana pravomoćnosti rješenja kojim je utvrđeno da isplaćeno primanje nije pripadalo ili je pripadalo u manjem opsegu;
- u slučajevima iz članka 113. i 116. ovoga Zakona od dana kada je postalo ovršnim rješenje kojim je priznato pravo na primanje iz sredstava Zavoda,
- u ostalim slučajevima kada se zahtijeva naknada za pojedina isplaćena davanja iz članka 119. ovoga Zakona, od dana izvršene isplate svakog pojedinog davanja.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka na pitanja zastare za štete prouzročene kaznenim djelom primjenjuju se rokovi predviđeni Zakonom o obveznim odnosima.

članak 124.

Kada se utvrdi da je nastala šteta, Zavod će uz navođenje dokaza pozvati osiguranu osobu, pravnu ili fizičku osobu, pravnu osobu za osiguranje imovine i osoba ili drugu osobu koja je dužna naknaditi štetu, da u određenom roku naknadi štetu.

Ako šteta ne bude naknadena u određenom roku, Zavod tražbinu ostvaruje tužbom kod nadležnog suda.

Zavod ima pravo na zateznu kamatu po stopi propisanoj Zakonom o zateznim kamatama, od dana nastale štete.

Zavod nema pravo bez izričitog pristanka osigurane osobe ostvariti naknadu štete obustavom isplate ili ustezanjem od novčane naknade na koju osigurana osoba ima pravo u svezi s korištenjem prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

X. KAZNENE ODREDBE

članak 125.

Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba – obveznik plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje koja uz isplatu plaća, a najkasnije do konca mjeseca za prethodni mjesec ne uplati doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi te fizička osoba – obveznik plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka pravnoj i fizičkoj osobi može se uz novčanu kaznu izreći i zaštitna mjera privremene zabrane obavljanja djelatnosti.

članak 125.a

Novčanom kaznom u iznosu od 500.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj društvo za osiguranje koje u propisanom roku ne uplati prihod u visini od 7% na ukupan iznos naplaćene funkcionalne premije osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti (članak 53. stavak 2. i 3.).

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 50.000,00 za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u društvu za osiguranje.

članak 126.

Novčanom kaznom u iznosu od 70.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja Zavodu u propisanom roku ne dostavi prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje, (članak 104. stavak 2.).

Novčanom kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja podnese prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje na temelju zaključenog ugovora o radu čija svrha nije bila obavljanje poslova u skladu s tim ugovorom već isključivo ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Novčanom kaznom u iznosu od 8.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi i fizičkoj osobi za prekršaj iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka pravnoj osobi i fizičkoj osobi može se uz novčanu kaznu izreći i zaštitna mjera privremene zabrane obavljanja djelatnosti.

članak 127.

Novčanom kaznom u iznosu od 80.000,00 do 150.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako osiguraniku ne isplati naknadu plaćenu sukladno obrascu koji je dostavio Zavod (članak 31. stavak 2.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 8.000,00 do 15.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi i fizička osoba.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka pravnoj i fizičkoj osobi može se uz novčanu kaznu izreći i zaštitna mjera privremene zabrane obavljanja djelatnosti.

članak 128.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna, odnosno fizička osoba, koja u propisanom roku ne dostavi Zavodu sve podatke u svezi s prijavom i odjavom osigurane osobe, radi ostvarivanja prava i obveza iz obveznog zdravstvenog osiguranja (članak 105.).

Za radnju iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

članak 129.

Novčanom kaznom u iznosu od 8.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osigurana osoba:

– ako je svjesno prouzročila privremenu nesposobnost za rad, ako u roku od tri dana nakon početka bolesti ne izvjesti izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite da je oboljela, odnosno u roku od tri dana od dana prestanka razloga koji ju je u tome onemogućio, ako namjerno sprječava ozdravljenje, odnosno osposobljavanje, ako za vrijeme bolovanja radi, ako se bez opravdanog razloga ne odazove na poziv za liječnički pregled izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite, odnosno ovlaštenog doktora Zavoda, ako se ne pridržava uputa za liječenje, odnosno bez suglasnosti izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite otputuje iz mjesta prebivališta ili ako zlorabi pravo na korištenje bolovanja na neki drugi način (članak 40.),

– ako je ostvarila pravo na naknadu troškova prijevoza u svezi s korištenjem prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, a nije imala pravne osnove (članak 49.),

– ako koristi ispravu kojom se dokazuje status osigurane osobe na način protivan odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona (članak 103.).

članak 129.a

Novčanom kaznom u iznosu od 70.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba koja nije provela mjere zaštite na radu ili druge mjere za zaštitu građana zbog čega je nastala bolest, povreda ili smrt osigurane osobe (članak 116. stavak 1.).

Novčanom kaznom u iznosu od 70.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba – poslodavac kod kojeg je radnik stupio na rad bez propisanoga prethodnoga zdravstvenog pregleda, a poslije se zdravstvenim pregledom utvrdi da ta osoba prema zdravstvenom stanju nije bila sposobna za rad na određenim poslovima (članak 116. stavak 2.).

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

članak 130.

U slučajevima kada ga ovlaštuje ovaj Zakon nadležni ministar donijet će pravilnike u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

lanak 131.

Zavod će opremiti akte na liječenje koje donosi ovaj Zakon donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

lanak 132.

Do stupanja na snagu propisa iz članka 130. i 131. ovoga Zakona ostaju na snazi:

1. Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz osnovnoga zdravstvenog osiguranja (»Narodne novine«, br. 120/06., 136/06., 56/07., 80/07., 96/07. i 45/08.),
2. Pravilnik o načinu ostvarivanja prava osiguranih osoba Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje na slobodan izbor doktora medicine i doktora dentalne medicine primarne zdravstvene zaštite (»Narodne novine«, br. 41/07.),
3. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za bolnike koji liječeni medicinskom rehabilitacijom i fizikalnom terapijom u kućini (»Narodne novine«, br. 26/96., 79/97., 31/99., 51/99., 73/99. 40/07., 46/07. – prošireni tekst i 64/08.),
4. Pravilnik o sastavu, ovlastima i načinu rada liječničkih povjerenstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (»Narodne novine«, br. 57/07. i 96/07.),
5. Pravilnik o načinu propisivanja i izdavanja lijekova na recept (»Narodne novine«, br. 120/06., 40/07., 112/07. i 134/07.),
6. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedsku i druga pomagala (»Narodne novine«, br. 25/05., 41/05., 88/05., 125/05., 155/05., 24/06., 36/06., 46/06., 88/06., 96/06., 112/06., 136/06., 48/07., 57/07., 80/07., 89/07. – prošireni tekst, 134/07., 11/08., 34/08., 79/08. i 128/08.),
7. Pravilnik o standardima i normativima prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja (»Narodne novine«, br. 142/06., 11/07., 80/07., 134/07., 34/08. i 129/08.),
8. Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu (»Narodne novine«, br. 80/07. i 85/07.),
9. Pravilnik o načinu prijavljivanja i odjavljivanja, te stjecanju statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju (»Narodne novine«, br. 31/07., 56/07., 96/07., 130/07. i 33/08.),
10. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja na zdravstvenu njegu u kućini osigurane osobe (»Narodne novine«, br. 40/07.),
11. Pravilnik o rokovima najduljeg trajanja bolovanja ovisno o vrsti bolesti (»Narodne novine«, br. 5/03.),
12. Pravilnik o ovlastima i načinu rada kontrolora Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (»Narodne novine«, br. 80/07.),
13. Pravilnik o mjerilima i postupku za utvrđivanje nesposobnosti za samostalan život i rad i nedostatak sredstava za uzdržavanje za osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj kojima se zdravstvena zaštita ne osigurava po drugoj osnovi (»Narodne novine«, br. 39/02.),
14. Pravilnik o uvjetima za oslobođenje od plaćanja doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje poljoprivrednika starijih od 65 godine (»Narodne novine«, br. 122/02.),
15. Odluka o utvrđivanju Osnovne liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (»Narodne novine«, br. 132/07., 134/07., 16/08., 33/08., 68/08., 90/08. i 134/08.),
16. Odluka o utvrđivanju Dopunske liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (»Narodne novine«, br. 132/07., 134/07., 68/08. i 134/08.),
17. Odluka o sadržaju i obliku isprave kojom se dokazuje status osigurane osobe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje iz osnovnog zdravstvenog osiguranja (»Narodne novine«, br. 28/02., 11/03., 158/03., 161/04., 51/05. i 155/05.),

18. Odluka o utvrđivanju popisa posebno skupih lijekova utvrđeni Odlukom o utvrđivanju Osnovne liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (»Narodne novine« br. 13/07., 77/07., 96/07., 134/07., 64/08., 90/08. i 116/08.)
19. Odluka o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (»Narodne novine«, br. 142/06., 143/06., 11/07., 41/07., 96/07., 117/07., 119/07., 134/07., 34/08., 45/08., 85/08., i 90/08.),
20. Odluka o posebnim standardima i mjerilima njihove primjene u provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (»Narodne novine«, br. 142/06., 13/07., 34/08. i 45/08.),
21. Odluka o sadržaju i obliku isprave kojom se dokazuje status osigurane osobe (»Narodne novine« br. 4/07.),
22. Odluka o utvrđivanju Popisa dijagnostičkih i terapijskih postupaka u zdravstvenim djelatnostima – vremenski i kadrovski normativi (»Narodne novine«, br. 15/92., 29/93., 65/93., 31/95., 73/99., 3/00., 18/00., 118/01., 44/02., 76/02., 85/02., 92/02., 130/02., 151/02., 11/03., 32/03., 43/03., 203/03., 30/05., 88/05., 136/06., 16/07., 40/07., 57/07., 80/07., 84/07., 98/07., 111/07., 130/07., 54/08. i 85/08.),
23. Opći uvjeti ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (»Narodne novine«, br. 11/07., 40/07., 117/07., 11/08., 21/08. i 45/08.).

članak 133.

Zavod je dužan svoje ustrojstvo uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od godine dana od dana njegova stupanja na snagu.

članak 134.

Sve pravne i fizičke osobe u ostvarivanju prava i obveza iz obveznog zdravstvenog osiguranja dužne su svoje poslovanje uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Prihode iz članka 53. stavka 2. ovoga Zakona društva za osiguranje obračunavaju i izdvajaju na ugovore o osiguranju od automobilske odgovornosti sklopljene od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

članak 135.

Osigurane osobe koje su započele ostvarivati pravo na zdravstvenu zaštitu i druga prava koja proizlaze iz obveznog zdravstvenog osiguranja prije stupanja na snagu ovoga Zakona, od dana njegova stupanja na snagu ostvaruju ta prava prema njegovim odredbama.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka koje prema odredbama ovoga Zakona ne ispunjavaju propisane uvjete za korištenje prava priznatog prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, nastavljaju započeto korištenje tim pravom prema odredbama ovoga Zakona kao da ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom, odnosno na temelju ovoga Zakona.

članak 136.

Žalbe podnesene protiv rješenja donesenih do stupanja na snagu ovoga Zakona, rješavaju se prema propisima koji su važili do dana njegova stupanja na snagu.

članak 137.

Osigurane osobe Zavoda koje su pravo na oslobođenje od doplate ostvarile na temelju Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (»Narodne novine«, br. 85/06., 105/06., 118/06., 77/07., 111/07. i 35/08.) zadržavaju to pravo i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona do isteka važenja potvrde o pravu na oslobođenje od doplate, a najdulje do 30. lipnja 2009.

Osigurane osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju pravo za pokrivenost troškova zdravstvene zaštite iz članka 16. stavka 3. i 4. ovoga Zakona od 1. travnja 2009. osigurati se u dopunskom zdravstvenom osiguranju kod Zavoda u skladu sa odredbama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju na teret sredstava državnog proračuna.

Članak 138.

Prihode iz članka 53. stavka 2. ovoga Zakona društva za osiguranje obratno unavajaju i izdvajaju na ugovore o osiguranju od automobilske odgovornosti sklopljene od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 139.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (»Narodne novine«, br. 85/06., 105/06., 118/06., 77/07., 111/07. i 35/08.) i Odluka o obliku, sadržaju i načinu izdavanja potvrde kojom se dokazuje pravo na oslobođenje od plaćanja doplate (»Narodne novine«, br. 120/06.).

Članak 140.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2009. godine.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROJEKATNI TEKST

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

(»Narodne novine«, broj 94/09)

Članak 16.

Ministar financija donijet će pravilnik iz članka 10. ovoga Zakona u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 17.

Zavod će opredjeliti akt iz članka 13. ovoga Zakona donijeti u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 18.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROJEKATNI TEKST

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

(»Narodne novine«, broj 153/09 od 21.12.2009.)

Članak 6.

Zavod je obavezan otvoriti račun kod poslovne banke u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi stavka 2., 4. i 6. lanka 53. izmijenjenog lankom 2. ovoga Zakona i lanka 3. u dijelu koji se odnosi na uplatu prihoda na račun Zavoda i na prihod Zavoda te lanka 5. ovoga Zakona koji stupaju na snagu **danom stupanja na snagu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu.**

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROJEKAT IŠTAJENI TEKST

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZONOM
ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU**

(„Narodne novine“, broj 71/10 od 10.06.2010.)

članak 6.

Ovaj Zakon objavljuje se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. srpnja 2010. godine.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROJEKAT IŠTAJENI TEKST

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZONOM
ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU**

(„Narodne novine“, broj 139/10 od 10.12.2010.)

članak 27.

Osigurane osobe koje su započele ostvarivati prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava koja proizlaze iz Zakona o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu (»Narodne novine«, br. 85/06. i 60/08.) prije stupanja na snagu ovoga Zakona, od dana njegovog stupanja na snagu ostvaruju ta prava prema njegovim odredbama.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka koje prema odredbama ovoga Zakona ne ispunjavaju propisane uvjete za korištenje prava priznatog prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu koji je važio do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, nastavljaju započeto korištenje tim pravom prema odredbama ovoga Zakona kao da ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom, odnosno na temelju ovoga Zakona.

članak 28.

Pripajanje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu Zavodu izvršeno je se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Danom brisanja iz sudskog registra Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja na radu Zavod je preuzeti radnike Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu, sredstva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu prikupljena na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu, obveze Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu te poslovne prostorije i opremu koju je do dana brisanja iz sudskog registra koristio Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu.

Danom brisanja iz sudskog registra Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu Zavod je preuzeti pismohranu i drugu dokumentaciju koja se odnosi na poslove zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

članak 30.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2011.